

22.11.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**22 Kasım 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

22 Kasım 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— İstanbul Medeniyet Üniversitesi Bilim Tarihi Enstitüsü Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— İşkolu Tespit Kararları (No: 2022/148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172)

KURUL KARARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 17/11/2022 Tarihli ve 11410 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 28/9/2022 Tarihli ve E: 2021/107, K: 2022/109 Sayılı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 18/10/2022 Tarihli ve 2018/24614 Başvuru Numaralı Kararı

TİGEM, 7 bin 13 dekar araziyi kiraya verecek

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM), toplam 7 bin 13 dekar araziyi patates tohumu üretimi amacıyla sezonluk kiraya verecek.

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün (TİGEM), arazi kiraya vermeye ilişkin ilanı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Altınova, Gözlü ve Konuklar tarım işletmesi müdürlüklerine ait toplam 7 bin 13 dekar arazi, patates tohumu üretimi yapılmak üzere sezonluk olarak 16 parti halinde kiraya verilecek.

Kiralamaya ilişkin ihale, 7 Aralık Çarşamba saat 14.30'da TİGEM'de yapılacak. İhaleye ait geçici teminat, muhammen bedel, parsel numaraları ve benzeri bilgiler idari şartnamede görülebilecek.

İhaleye girebilme şartlarında belirtilen belgeler bir zarfa konularak TİGEM Genel Evrak Servisine en geç ihale gün ve saatine kadar teslim edilecek.

Tarımsal girdi enflasyonu yüzde 138'i aşarak rekor tazeledi

Tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) Eylül'de yıllık yüzde 138,15 yükselirken, aylık yüzde 2,90 arttı.

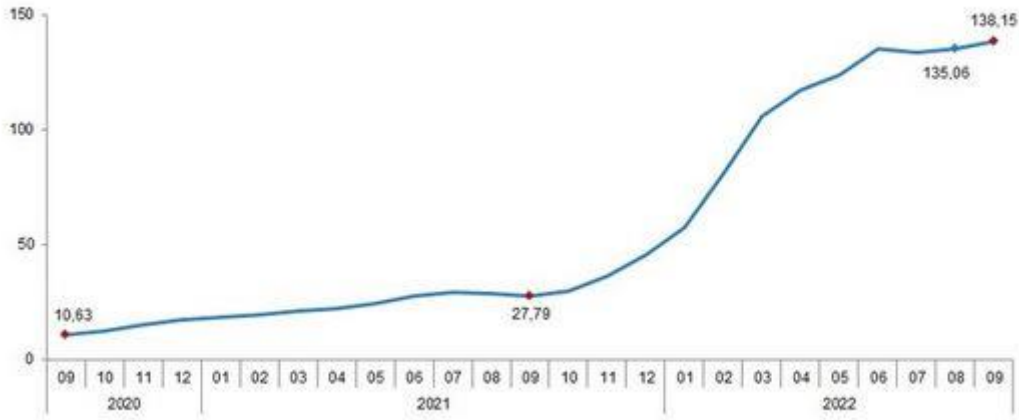
Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi (Tarım-GFE) Eylül'de aylık bazda yüzde 2.90 artarken, yıllık bazda yüzde 138.15 yükseldi.

Böylece Endeks, yıllık bazda tarihi rekorunu kırdı.

Tarım-GFE, Eylül'de bir önceki yılın Aralık ayına göre %91,85 ve on iki aylık ortalamalara göre %97,41 artış gerçekleşti.

Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %2,89, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %2,91 artış gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı ayına göre tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde %95,12, tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde %145,02 artış gerçekleşti.

Tarım-GFE yıllık değişim oranı (%), Eylül 2022

Aylık Tarım-GFE'ye göre 5 alt grup daha düşük, 6 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Aylık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, %0,27 ile hayvan yemi ve %0,59 ile makine bakım masrafları oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %19,71 ile tohum ve dikim materyali ve %6,62 ile enerji ve yağlar oldu.

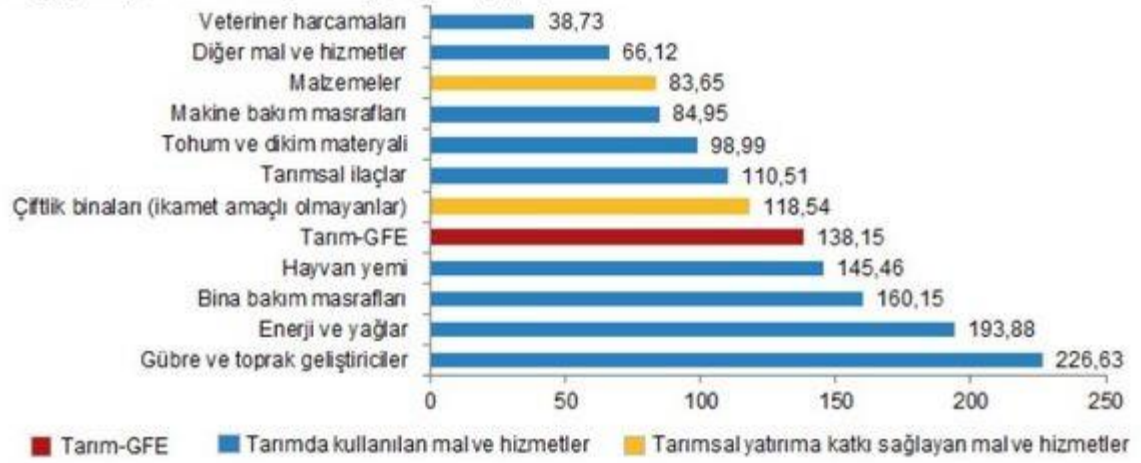
Alt gruplara göre Tarım-GFE aylık değişim oranı (%), Eylül 2022

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 7 alt grup daha düşük, 4 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, %38,73 ile veteriner harcamaları ve %66,12 ile diğer mal ve hizmetler oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %226,63 ile gübre ve toprak geliştiriciler ve %193,88 ile enerji ve yağlar oldu.

Alt gruplara göre Tarım-GFE yıllık değişim oranı (%), Eylül 2022

Putin: Gıda kıtlığına Batılı ülkeler yol açıyor

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, "Bazı batılı ülkelerin maceracı, profesyonellikten uzak politikalarının yol açtığı dengesizlikler nedeniyle gıda kıtlığı yaşayan ülkelere yardım ediyoruz ve etmeye devam edeceğiz." dedi.

Putin, Rus tarım sektörüyle ilgili yetkililerle video konferans yöntemiyle toplantı gerçekleştirdi.

Rusya'nın gıda güvenliğinde önemli yer tutan ürünleri tedarik edebildiğini anlatan Putin, gıda sorunu yaşayan ülkelere yardım etmeyi sürdüreceklerini söyledi. Putin, "Tahıl, şeker, bitki yağı, balık ürünleri ve diğer çok sayıda ürünü sağlayabiliyoruz. Et ve et ürünlerinde de iç piyasanın yanı sıra 110 ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz." diye konuştu.

Küresel piyasada yaşanan gıda kriziyle ilgili Batılı ülkeleri suçlayan Putin, "Bazı batılı ülkelerin maceracı, profesyonellikten uzak politikalarının yol açtığı dengesizlikler nedeniyle gıda kıtlığı yaşayan ülkelere yardım ediyoruz ve etmeye devam edeceğiz." ifadesini kullandı.

Putin, yaptırım baskısı ve küresel gıda sorunu nedeniyle Rusya'nın gıda üretiminin daha da önemli hale geldiğine işaret ederek, "Yaptırımlardan önce de bazı devletler ve küresel şirketlerin, piyasadaki tekel pozisyonlarını kullanarak, pazarları agresif bir şekilde fethetmek ve rakiplerini sınırlamaya çalıştıklarını biliyoruz." dedi.

Fon yöneticileri dolarda kısa pozisyona geçiyor

Fed'in faiz artışlarında frene basacağı beklentileri fon yöneticilerinin dolarda kısa pozisyonlara geçmesine neden oluyor. Dolarda zirvenin görüldüğü görüşleri dile getirilmeye başlandı. Ancak dolardaki yükselişin devam edeceğini öngören kuruluşlar da var.

Hilal SARI

Varlık yöneticileri Fed'in faizde frene basacağı ve zirvenin yaklaştığı beklentileriyle dolarda kısa pozisyonlara yığılıyor. Veriler dolardaki kısa pozisyonların Temmuz 2021'den bu yana en yüksek düzeye ulaştığını gösteriyor.

Bloomberg'in Commodity Futures Trading Commission verilerinden derlediği habere göre fon yöneticileri dolarda kısa pozisyonlarda kalabalıklaşmış durumda. Geçen hafta 321 bin 758 kısa pozisyon ile dolardaki kısa pozisyonlar Temmuz 2021'den bu yana en yüksek düzeye ulaştı. Hedge fonlarda da doların düşeceğine ilişkin benzer bir beklenti söz konusu ve beş haftadır dolar satıyorlar. Australia & New Zealand Banking Group stratejisti John Bromhead "Fed'in şahinlikte maksimuma yaklaştığı beklentisiyle doların istisnai cazibesinin azaldığı" görüşünde. Bromhead Avrupa'da düşen doğalgaz fiyatları ve ılıman geçen sonbahar sayesinde doların güvenli liman cazibesinin de azaldığını aktarıyor.

Eylül zirvesinden düşüşü yüzde 5'i geçti

Eylül ayının son haftasında 114,778 düzeylerine kadar yükselen dolar endeksi pazartesi itibarıyla yüzde 5'in üzerinde düştü ve TSİ 15:02 itibarıyla 106,894 düzeyine

kadar geriledi. Fed'in aralık toplantısında 75 değil 50 bps faiz artırımını yapacağı beklentilerinin güçlenmesi ve Fed'in frene basıyor olacağı görüşünün hakimleşmesiyle endeks 15 Kasım'da 105,340 düzeyine kadar gerilemişti. Bloomberg Dolar endeksi de eylül zirvesinden yüzde 5 düşmüş durumda. Euro/dolar paritesi ise hem zayıf dolar hem de Avrupa ekonomilerine ilişkin görünümün düşen doğalgaz fiyatlarıyla iyileşmesiyle birlikte 1,0481 düzeyine kadar yükselmişti. Hafta başında dolardaki ralli pariteyi TSİ 16:14 itibarıyla 1,022 düzeyine kadar gerilettiler.

HSBC: Dolarda zirve görüldü

HSCB döviz stratejistleri de geçtiğimiz hafta yayınladıkları müşteri notunda "dolarda zirve görüldü" diyerek son bir yıldaki güçlü rallinin Fed'in faiz artışlarında sona gelmesiyle 2023'te terse dönmesini beklediklerini belirttiler.

Societe Generale'den baş foreks stratejisti Kit Juckes ise haftabaşında dolarda yaşanan yükselişin önemli bir değişiklik olmadığı görüşünde ve "Bu sabahki ralli son dönemdeki zayıflıktan kaynaklanıyor, herhangi bir şeyin değiştiğine dair bir işaret değil" diyor.

Yatırımcılar çarşamba akşamı yayınlanacak Fed tutanaklarında bankanın faizleri ne düzeye kadar ve ne hızda yükseltmeyi planladığına dair bir ipucu bulmaya odaklanacak. ABD'li yatırım bankası Goldman Sachs da bu yıl ilk kez portföylerde dolar ağırlığının azaltılması yönünde bir değerlendirme yayımladı. Bu zayıflığın sürmesi için Fed'in sıkılaşmasında zirve görülmesi veya bir dönüş olması gerektiğini de ekleyen banka "Beklenenden daha düşük ABD enflasyon verisi Fed'in yavaşlayacağı ihtimalini güçlendiriyor ve Çin'in 2023'te yeniden açılacağı beklentisi küresel büyüme görünümünü destekler. Risk iştahının arttığı bu dönemde bu yıl ilk kez ağırlıklı dolar portföylerinde doların azaltılması gerektiği görüşündeyiz" değerlendirmesi yapıyor. ABD'de enflasyonun nihayet yavaşlamaya başladığına ilişkin işaretler ve konut ve imalat sektörlerinde yaşanan sorunların Fed'in faiz artışlarını yavaşlatacağı görüşü dolarda görülen zayıflığın en önemli etkenleri. Macquaire'dan stratejist Thierry Wizman "Her veri ABD'de dezenflasyon ve ABD ekonomisinin 2023'ün ilk çeyreğinde yavaşlayacağına işaret ediyor. Bu zayıf dolar hikayesi için önemli bir temel oluşturuyor" değerlendirmesini yapıyor.

■ Enflasyon sürprizleri doları tekrar güçlendirebilir de...

Dolar piyasalarındaki "Fed frene basacak" beklentisiyle bir zayıflık görülse de yıl başından bu yana yaklaşık yüzde 11 yükselmiş durumda. Ancak doların altın günlerinin sona geldiği görüşüne katılmayan önemli kuruluşlar da var. ABD'li yatırım bankası Wells Fargo, doların güçleneceği görüşündeki kurumlar arasında. Ayrıca Çin'de 6 ay sonra ilk kez COVID-19 kaynaklı can kaybı yaşanması hızlı bir şekilde küresel piyasaları tedirgin ederek dolar endeksinin haftaya güçlü başlamasıyla sonuçlandı. Başkent Pekin'de tedbirler yeniden sıkılaştırılmış durumda ve vatandaşların her 24 saatte bir test olması gerekiyor. Bu gelişmeler yeni haftada hisse senetlerinin ve petrolün düşüşle başlangıç yapmasıyla sonuçlandı. Convera

analistleri de dolarda zirve görüldüğünü söylemek için henüz erken olduğu görüşünde: “Dolarda zirve görüldü demek için erken çünkü Fed faiz artışlarına devam etmeyi öngörüyor”. Vadeli işlem piyasalarında yatırımcılar Fed faizlerinin Mayıs ayında yüzde 5 ile zirve yapacağına yatlıyor. Bank of America’dan G10 para birimleri strateji direktörü Athanasios Vamvakidis de dolardaki düşüşün piyasaların aşırı iyimserliğinden geldiği görüşünde ve “Fed yetkililerinin açıklamaları henüz işlerinin tamamlanmadığını çok net şekilde belirtiyor” diyor. Enflasyon zirve yapmış olsa bile düşüşün dalgalı bir seyirle olabileceği görüşündeki Vamvakidis “ABD enflasyon verilerinde yukarı yönlü küçük bir sürpriz bile kolayca tüm para piyasası hareketlerini ters yöne çevirebilir” diyor.

Menkul kıymet zorunluluğu bankacılıkta ezberleri bozdu

Yüksek seyreden enflasyona rağmen politika faizi ile birlikte birbiri ardına açıklanan “makroihtiyati” önlemler, bankacılık sisteminde işleyişi bozdu.

Şebnem TURHAN

Bankacılık sektörünün ticari kredi faizi TL mevduat faizinin neredeyse 6 puan altında. Bunun TL mevduat oranına göre menkul kıymet tutma zorunluluğunun yarattığı bir durum olduğunu belirten bankacılar bu hafta PPK sonrasında bu alanda da düzenleme gelebileceğini dile getirdi.

Türkiye’de düşük politika faizi ve yüksek enflasyon ortamında devreye giren makroekonomik uygulamalar bankacılık sektöründe ezberleri bozdu. Merkez Bankası son olarak 18 Ekim’de yabancı para mevduatına karşılık tahvil tutma zorunluluğu oranını artırırken yeni yıldan itibaren de TL mevduat oranı yüzde 50 ve yüzde 60’ın altında kalırsa ilave 2 ve 7 puan tahvil tutma yükümlülüğü altına alındı. İşte bu karar ve politika faizinde gelen indirimler sonrasında 3 aya kadar vadeli TL mevduat faizleri TL ticari kredi faizlerinin üzerine çıktı. Geçmiş 10 yılda kredi ve mevduat faizi oranları arasındaki fark sadece 12 kez mevduat lehine 0.5 puanın üzerine çıkarken bunun 5 tanesi 18 Ekim sonrasında gerçekleşti. Öyle ki 11 Kasım haftasında fark neredeyse 6 puan ile tarihi en yüksek seviyesine ulaştı, ticari kredi faizi yüzde 15,72 iken mevduat faizi yüzde 21,53’e yükseldi. Sektör uzmanları bu haftaki Merkez Bankası Para Politikası Kurulu toplantısı sonrasında bu alana yönelik bir düzenleme gelebileceğine dikkat çekti.

Hangi makroihtiyati önlemler etkili oldu?

Merkez Bankası'nın faiz indirimleriyle ve makroihtiyati önlemlerle yürütülen hem sıkı hem gevşek para politikası bankacılık sektöründe hem krediler hem de mevduat kanalından yeni yükümlülükler tanımlıyor. Bankacılık sektörü yetkililerini en çok rahatsız eden ve sık sık dikkat çektikleri konu ise ek menkul kıymet tutma zorunluluğu. Bankaların menkul kıymet tutma zorunluluğu hem kredilerde hem de mevduatlarda uygulanıyor. Merkez Bankası'nın bankalara yönelik aldığı makroihtiyati önlemlerin başında yabancı para mevduatın yüzde 5'ine kadar tahvil tutulması zorunluluğu geliyor. 18 Ekim'de ise bu yönetmelikte yapılan değişiklikle bankalar yeni yıldan itibaren TL mevduat oranı yüzde 50 ve yüzde 60'ın altında kalırsa ilave 2 ve 7 puan tahvil tutma yükümlülüğü altına girecekler. Krediler kanalında ise selektif kredi politikası uygulanıyor. KOBİ, esnaf, mali kesim, KİT, tarım, ihracat ve yatırım kredileri, kurumsal kredi kartları hariç kullandırılan ticari kredilerin yüzde 30'u oranında tahvil tutma şartı var. Ayrıca ticari kredi faizleri referans faiz oranının 1.4 katını aşarsa yüzde 20, 1.8 katını aşarsa yüzde 90 tahvil tutma yükümlülüğü var. Ekimde yapılan politika faizi indirimi sonrası bu oranlar yüzde 17,1 ve yüzde 22 olarak belirlendi Yani bu faiz oranları aşılsa ek menkul kıymet tutma zorunluluğu devreye giriyor.

Fark son 10 yılın en yüksek seviyesine çıktı

Merkez Bankası verilerine göre ticari kredi kartı ve KMH hariç ticari kredi faizi ile 3 aya kadar vadeli TL mevduat faizi arasındaki fark 18 Ekim'de yapılan düzenleme sonrası belirginleşti. 14 Ekim ile biten haftada fark 0.94 puan iken 21 Ekim'de 1.12, 28 Ekim'de 1.85, 4 Kasım haftasında ise 4.72 puana kadar yükseldi, mevduat faizi yüzde 20'yi aştı. Politika faizi yüzde 10,5'e düşürüldüğü ekim PPK toplantısı sonrasında ticari kredi faizi gerilemesini sürdürürken TL mevduat faizi yükselişini ivmelendirdi. Böylece 11 Kasım haftasında TL ticari kredi faizi yüzde 15,72'e gerilerken mevduat faizi ise yüzde 21,53'e çıktı. Aradaki fark ise 5.81 puan ile son 10 yılın en yüksek seviyesine çıktı.

Yapılan araştırmalar tarih boyunca politika faizi indirimlerinin mevduat faizine geçişkenliğinin çok hızlı kredi faizlerine ise daha yavaş olduğunu ortaya koyuyor. Tam tersi durumda yani faizlerin yükselişinde ise kredi faizleri daha hızlı uyum sağlarken mevduat faizi ise arkadan geliyor. Ancak bu kabul artık geçerliliğini yitirmiş görünüyor. Merkez Bankası'nın menkul kıymet tutma zorunluluğu öncesinde son 10 yılda mevduat faizinin ticari kredi faizini 0.5 puan üzerine çıktığı 12 hafta bulunuyor. Bu 12 haftanın 5'i ise 14 Ekim'den bu yana 2022 yılında yaşandı. Ve sadece Ağustos 2014 başında 1.73 puan fark oluştu. Aradaki farkın artması ve daha çok gözlenmesi ise son 5 haftada gerçekleşti.

TL ticari kredi faizinin mevduat faizinin son 10 yılda 2018 sonrası en fazla üzerinde bulunduğu dönem de yine 2022'de yaşandı. 1 Temmuz haftasında ticari kredi faizi yüzde 31,26 seviyesinde iken 3 aya kadar vadeli TL mevduat faizi yüzde 19,27 seviyesinde ve aradaki fark 12 puana dayanmıştı.

■ Kredi alıp mevduata yatırmanın önüne geçilebilir mi?

Bankacılık sektörü uzmanları TL mevduat faizlerinin artmasının iki sebebi olduğuna işaret ederek birincisinin TL mevduat oranının yılbaşından itibaren yüzde 50-60 seviyesinin üzerinde olması gerekliliği nedeniyle bankaların mevduat yarışına girmeleri olduğunu belirtti. Uzmanlar, hem bu regülasyonun hem de yıl sonu bilanço tarafını düzenleme isteğinin aralık ayının üçüncü haftasına kadar faizlerde olan yükseliş trendinin devam edeceğinin işareti olduğunu dile getirdi. Uzmanların verdiği bilgiye göre kredi alınıp mevduata yatırıldığında ise arbitraj olduğunun ve buna bankaların ne kadar izin verdiğinin ise bilinmediğini vurguladı. Bankacılık sektörü kaynakları bu durumun kesinlikle sürdürülebilir olmadığını vurgu yaparak bilanço makyajının bitmesiyle birlikte aralık sonu ocak ayı başı gibi daha mantıklı seviyelere faizlerin gelmesinin beklenebileceğini kaydetti. Uzmanlar, bu hafta PPK toplantısı sonrasında politika faizinin yüzde 9'a çekilmesinin ardından bu tarafta da yeni bir düzenleme gelme ihtimali bulunduğunu vurguladı. Bir başka bankacılık sektörü uzmanı ise bankaların menkul kıymet alımı yapmak yerine müşterisine yüksek faizden mevduat vermeyi tercih ettiğine işaret ederek Merkez Bankası beklenti anketinde ortaya çıkan faiz oranlarının da bu durumun sürdürülebilir olmadığını habercisi olduğunu dile getirdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Döviz rezervimiz 130 milyar doları bulabilir

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Merkez Bankası'nın rezervinin ay sonuna kadar 130 milyar dolara ulaşabileceğini söyledi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Katar'da düzenlenen 2022 FIFA Dünya Kupası açılış töreninden dönüşünde uçakta gazetecilerin sorularını yanıtladı, gündeme ilişkin açıklamalarda bulundu.

Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamad Al Sani'nin davetine icabetle gerçekleştirdiği Doha ziyaretini tamamladıklarını belirten Erdoğan, kendisine ve heyetine gösterdikleri ev sahipliği için Şeyh Temim başta olmak üzere Katarlılara teşekkür etti.

Erdoğan, 2022 FIFA Dünya Kupası açılış törenini başarıyla düzenleyen Katar'ı tebrik ederek, yaklaşık bir ay sürecektir turnuvaya katılan tüm takımlara başarılar diledi. Turnuvanın sportmenlik ruhuna uygun şekilde huzur ve güvenlik içerisinde tamamlanmasını temenni eden Erdoğan, 1 milyondan fazla kişinin katılmasının beklendiği bu uluslararası spor etkinliğinin, İslam coğrafyasında düzenlenen ilk Dünya Kupası olması hasebiyle ayrı bir önem taşıdığına dikkati çekti.

Stratejik ortak Katar ile ilişkilerin mükemmel seyrettiğini dile getiren Erdoğan, TBMM'de kabul edilen tezkere çerçevesinde "TCG Burgazada" korvetinin Katar karasularında görev yaptığını, Türk Silahlı Kuvvetlerinden (TSK) çeşitli timlerin Kupa Kalkanı Harekatı kapsamında Katar'da konuşlandığını, çoğunluğu çevik kuvvet olmak üzere 2 bin 242 Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin de mesailerine Katar'da devam ettiğini söyledi.

Ziyaret ve tören vesilesiyle, Katar'da görevlendirilen personelin mesailerini başarıyla yerine getirdiklerini de gördüklerini belirten Erdoğan, "Burada ülkemizi ve milletimizi temsilen görev yapan tüm güvenlik görevlilerimiz bizler için gurur kaynağıdır. Kendileriyle ne kadar iftihar etsek azdır." diye konuştu.

Erdoğan, açılış törenine katılan devlet başkanları ve üst düzey yetkililerle de bu vesileyle bir araya geldiklerini ifade ederek, 2022 FIFA Dünya Kupası'nın bölgeye ve tüm insanlığa örnek teşkil etmesini, hayırlara vesile olmasını, fairplay ruhunun hakim olduğu, kardeşlik ve dostluk mesajlarının verildiği, gençlere umut ve güven telkin eden bir etkinlik olarak tarihe geçmesini diledi.

"Bir hava harekatıyla sınırlı kalması söz konusu değil"

"Irak ve Suriye'nin kuzeyine yönelik Pençe-Kılıç Hava Harekatı'nın kara harekatıyla devam edip etmeyeceğinin" sorulması, "Rusya'nın kontrolü altındaki bölgeleri Türk Silahlı Kuvvetlerine açtığı" iddiasının hatırlatılarak, "Eğer bu doğruysa terörle mücadele anlamında Moskova ve Ankara'nın ortaklaşa harekatı bölgeye nasıl bir süreç getirecektir" denilmesi üzerine Erdoğan, şöyle konuştu:

"Şunu rahatlıkla söyleyebilirim, her şeyden önce Irak ve Suriye'nin kuzeyindeki bu operasyon böyle rastgele, 'Acaba kim ne der, nasıl olur' diye düşünülerek yapılmış bir hareket değil. Daha önce de söylediğimiz gibi, eğer ülkemize, topraklarımıza birileri rahatsızlık veriyorsa bunlara biz bedelini ödetiriz. Nitekim şu anda da birçok saldırı planlaması içinde olan veya bu tür saldırıları gerçekleştiren, tehdit oluşturan terör örgütleri var güneyimizde. Bu Irak tarafında da var, Suriye tarafında da var. Her zaman söylediğim gibi 'Bir gece ansızın gelebiliriz' derken bunu tabii boşu boşuna söylemedik. Zira beklenen, tasarlanan, planlanan saat geldiği anda da bu adımlar atıldı.

Nitekim dün gece yapılan operasyon da bunun tam bir tecellisiydi. Çünkü bu terör örgütlerinin zararsız hale getirilmesi, yok edilmesi bizim şu anda güvenlik güçlerimizin başlı başına, olmazsa olmaz bir görevidir. Bunun sadece bir hava harekatıyla sınırlı kalması da söz konusu değil. Burada ne kadarlık bir gücün Kara Kuvvetlerinden buna katılması gerekir, bunu da zaten ilgili birimlerimiz, Savunma Bakanlığımız, Genelkurmayımız birlikte kararını verirler; istişaremizi yaparız, ondan sonra da adımlarımızı buna göre atarız. Zaten burada varlık gösteren ülkelerle de biz diplomatik ilişkilerimizi yaparak adımlarımızı ona göre attık ve atıyoruz."

"Tekrar tekrar hatırlatmamıza rağmen bunu yapmadılar, yapamıyorlar"

Erdoğan, "Fırat Kalkanı bölgesine Aynularab'ın (Kobani) da dahil edilmesinin bu operasyonların gündeminde olup olmadığı" sorusunu, "Her zaman zaten o bölge hedefler arasında yer almıştır ve atılan adım da zaten buna göre atılmıştır. Nitekim bu defa da yine aynı şekilde bu hedefte iki önemli bölge vardı. Bunun bir tanesi Irak'ın kuzeyi, bir diğeri de Suriye'nin kuzeyi olan bölgelerdi. Bu bölgelere yönelik adımlarımızı attık ve atmaya da buna devam edeceğiz." diye yanıtladı.

Ruslarla da 2019'da Soçi'de yapılan bir anlaşmayı hatırlatan Erdoğan, "Onların bölgedeki teröristleri temizleme sorumlulukları vardı. Maalesef birçok kez kendilerine tekrar tekrar hatırlatmamıza rağmen bunu yapmadılar, yapamıyorlar. Biz de bunlara karşı sessiz kalmayacağımızı, herhangi bir şekilde kendileri yapamadığı takdirde oradaki teröristlere karşı adım atacağımızı söyledik. Dün de bu çerçevede Kobani'de yuvalanan teröristlere karşı 12 hedefi vurmak suretiyle orada etkisiz hale getirdik. Burada herhangi bir tehdit yok. Bu hareketin sürekliliği söz konusu. Karadan ve havadan gereken neyse yaptık. Bundan sonra da yapacağız." ifadelerini kullandı

"Güvenlik teşkilatımızla iftihar ediyorum"

Erdoğan, Beyoğlu'ndaki terör saldırısına ilişkin bir soru üzerine de şu değerlendirmelerde bulundu:

"Biz bu teröristleri yerinde etkisiz hale getirmeye yönelik bütün planlamalarımızı geniş kapsamlı olarak ele aldık ve buna göre de bu çalışmalarımızı sürdürdük, sürdürüyoruz. Hangi aşamaya ne zaman geliriz, ne zaman geçeriz; bunlar ayrı konular. Ancak muhalefetin İçişleri Bakanlığımızı yermesi, 'Sizin bunlardan haberiniz yok muydu' gibi ifadelerle eleştirilmesi tam bir garabet. Yani düşünün, öyle bir güvenlik teşkilatı ki 12 saat içerisinde işin failini ve bunların bağlantılı olduğu bütün kişileri, iltisaklı olduğu 50'ye yakın kişiyi evlerinde, bulundukları yerlerde, çalıştıkları yerlerde yakalamış, hepsini toplamıştır. İşin bir numaralı faili aynı şekilde hemen alınmıştır. Bütün bunlar yapıldığı halde kalkıp parlamentoda konuyla ilgili abuk sabuk böyle garip garip açıklamalar yapıyorlar. Tabii bu onların zülfüyarine dokunuyor. Şunu bir defa bilmeleri lazım; bundan sonra da sizin beraber dayanışma halinde olduğunuz bu teröristler her zaman için er veya geç ama bizim avucumuzun içindedir."

Erdoğan, sadece İstiklal Caddesi'nde 100'ü aşkın kameranın izlendiğini ve hemen gerekenin yapıldığını vurgulayarak, "Bu bizim güvenlik teşkilatımızın, İçişleri Bakanlığımızın, tüm kahraman polis teşkilatımızın ne denli güçlü olduğunun, güçlenerek yoluna devam ettiğinin de bir alametidir. Dolayısıyla ben güvenlik teşkilatımızla iftihar ediyorum." dedi.

Dünya polis teşkilatının, Türk Polis Teşkilatının gücünü kabullenmesinin, "Türk Polis Teşkilatı dünyanın en saygın polis teşkilatıdır" demesinin, rastgele bir tespit olmadığına dikkati çeken Erdoğan, şöyle konuştu:

"Bu neyle oluyor? İşte bu tür uygulamalarla, gösterdikleri başarılarla oluyor. Dünyanın en gelişmiş ülkelerinde yakalayıp öldürdüklerini görüyoruz. Bizde ise öldürmeye yönelmiyor; canlı yakalamak, dinlemek ve nereyle iltisakları olduğunu, bütün bunları çıkarmak suretiyle bunların üzerine üzerine gittiler, gidiyoruz. İşte burada da olayın Suriye tarafından, nerelerden tevarüs ettiğini, nerelerden ülkemize sızdıklarını, hepsini tespit ettiler, çıkardılar ve üzerilerine üzerilerine de gidiyoruz. Şu anda yargılama süreçleri de devam ediyor."

"Harekatta 70 kadar muharip ve destek uçağıyla İHA'lar birlikte görev aldı"

Erdoğan, "Harekatın kapsamına dair biraz daha bilgi paylaşmanız mümkün olur mu? Örneğin, Irak ve Suriye'de kaç kilometrelik bir alana, somut bir derinlik anlamında bu operasyon gerçekleşti? Nereler vuruldu? Kaç tane uçak bu operasyona katıldı? Şimdiye kadar nasıl bir bilanço ortaya çıktı?" sorusuna, "Pençe-Kılıç Hava Harekatı'nın icrasında 70 kadar muharip ve destek uçağıımız ile İHA'lar hep birlikte görev aldılar." diye yanıtladı.

Harekatta, Suriye ve Irak'ın kuzeyinde ülkeyi, milleti ve hudut güvenliğini tehdit eden teröristlere ait barınak, sığınak, mağara, tünel, mühimmat depolarıyla sözde karargah ve eğitim kamplarından oluşan toplam 89 hedefin başarıyla imha edildiğini bildiren Erdoğan, şunları kaydetti:

"Bu sıradan bir olay değil. Burada çok sayıda terörist etkisiz hale getirildi. Bunlar mağaraların içinde. Bu mağaraların hepsi bombalanıyor. Orada kimin öldüğü, kimin etkisiz hale geldiği, bunların hepsi daha sonra çıkacak. Şu anda geline nokta Irak kuzeyinde yaklaşık 140 kilometre derinlikte 45, Suriye'de ise yaklaşık 20 kilometre derinlikte 44 terör yuvası tam isabetle vuruldu. Harekata katılan unsurlarımız hamdolsun vukuatsız olarak tekrar görev mahalline döndüler. Operasyon sürerken sabaha doğru 04.00'te Hulusi Paşa'yla görüştüm, son durum nedir bana anlattı. Bu şekilde başarılı bir operasyonla geceyi kapamış olduk."

"Operasyonla ilgili ne Sayın Biden ne Sayın Putin ile görüşme yapmış değiliz"

Erdoğan, ABD Başkanı Joe Biden ile Bali'de görüştüğü, Rus Devlet Başkanı Vladimir Putin ile de sürekli temas halinde olduğu belirtilerek, "Bu operasyonla ilgili konuştunuz mu? Tavırları ne oldu?" şeklindeki soruya şu yanıtı verdi:

"Biz bu operasyonla ilgili ne Sayın Biden ile ne Sayın Putin ile herhangi bir görüşme yapmış değiliz. Fakat bizim her an bu bölgede bu tür şeyleri yapabileceğimizi zaten Sayın Biden da Sayın Putin de biliyor. Nitekim bu olayda da olduğu gibi, her zaman söylüyoruz ya, bir gece ansızın gelebiliriz. Türkiye'nin güvenlik teşkilatı, bizler icazetli çalışmıyoruz. Biz eğer bir adım atacaksak bunun kararını veririz ve bu adımı da atarız. Bu konuda Amerika'nın artık bizi bilmesi lazım. Herhalde biliyordur. Bundan sonraki süreçte zaten bizim çok daha önemli adımları kararlı bir şekilde nasıl atacağımızı, atmamız gerektiğini de inşallah hepsi görecek."

Türkiye'nin NATO'da Amerika ile beraber olduğunu, ancak binlerce araç gereç, mühimmat ve silahı Suriye'deki terör bölgesine Amerika'nın gönderdiğini ve bunun da kendilerini üzdüğünü dile getiren Erdoğan, şu ifadeleri kullandı:

"Bu Sayın Obama döneminden itibaren olmuş, Sayın Trump döneminde sürmüş, Sayın Biden döneminde de devam etmektedir. Peki biz bunu onlarla paylaştık mı? Evet, paylaştık. Ben bunları Sayın Obama ile de paylaştım, Sayın Trump ile de paylaştım, Sayın Biden ile de paylaştım. Kendilerine 'Biz sizinle NATO'da beraberiz,

iki önemli müttefikiz. Bize böyle bir tehdit güneyden geldiğine göre siz buradaki terör örgütlerine bu destekleri vermek suretiyle bizi sıkıntıya sokuyorsunuz. Biz bu sıkıntıları yaşayamayız. Gerektiğinde bunlara gereken cevabı da vermek durumunda kalacağız' dedim. Bir şey söyleyemiyorlar. Biz de gerekeni bu noktada yaptık, yapıyoruz, yapmaya da yine devam edeceğiz. Buralardan asla taviz veremeyiz, çünkü bu tür tavizler ülkemiz için sıkıntıdır."

"Sayın Guterres ile yan yanaydık yine teşekkürlerini, şükranlarını bildiriyor"

"Operasyonlar için 'Bir gece ansızın' sözünü birkaç senedir kullanıyorsunuz. Bu operasyonlar özellikle 2016 Ağustos'tan bu yana yoğun şekilde devam ederken, Türk Silahlı Kuvvetleri en operasyonel dönemini yaşarken, içeriden birileri de 'Seçimler yaklaşıyor, seçimlere yaklaşıldığı için de Cumhurbaşkanı bunu içerideki siyaset için kullanıyor' yorumunu yapıyorlar. Bunlara karşı değerlendirmeniz ne olacak?" sorusuna Erdoğan, "Bunlara karşı yapabileceğimiz aslında herhangi bir değerlendirme yok." yanıtını verdi.

Erdoğan, terörle mücadeleyi yeni başlatmadıklarını vurgulayarak, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Düşünün, yıllar öncesinde terörün durumu neydi? Sorunlarda listenin başında terör vardı değil mi? Peki şimdi sorunları şöyle bir gözden geçirdiğiniz zaman terör hangi sırada? Şimdi aşağılara indi. Peki ekonomide durum ne? Buyurun işte en son Merkez Bankasının döviz rezervi 123 milyar dolara ulaştı. Bu ay sonuna kadar döviz rezervimiz belki 130 milyar doları bulacak. Ey muhalefet, biz bu rakamlara yabancı değiliz. Başbakanlığım döneminde bizim döviz rezervimiz 135 milyar dolara kadar çıkmıştı. Türkiye buna yabancı değil. Biz bunu yeniden evelallah yakalayabiliriz, üstüne de çıkabiliriz. Bu adımları da atacağız. Bunlar bütün bu provokatif yaklaşımlarıyla zannediyorlar ki 'böyle dersek biz iktidarı çökertiriz'. Hayır, bunların hiçbirisiyle bizi çökertemezsiniz. Çünkü biz emin adımlarla, dünyanın da bu noktada güvenini sağlamak suretiyle yolumuza devam ediyoruz."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin Rusya-Ukrayna Savaşı'ndaki tavrının, dünyaya verdiği mesajın, açtığı tahıl koridorunun, gübre, amonyakta attığı adımların ortada olduğunu vurgulayarak, şunları kaydetti:

"Bütün bunların neticesinde, hangi liderle görüşsek hepsinin bize söylediği şu; 'Gerçekten çok büyük işler başardınız, çok büyük işler başarıyorsunuz ve sizlerle beraber dünya şu anda rahat bir nefes alıyor.' İşte bu akşam Sayın Guterres ile yine yan yanaydık, konuştuk. O da yine teşekkürlerini, şükranlarını bildiriyor. 'Eğer Türkiye bu işin içerisinde olmasaydı biz bu işi başaramazdık' diyorlar. Peki muhalefetten böyle bir şey duydunuz mu, duyuyor musunuz? Bir teşekkür var mı? Yok. Çünkü bizde muhalefet, olumsuzluklar üzerine kuruludur, hakkı teslim etme üzerine değil. Onlar ister kabul etsin ister kabul etmesin, biz yolumuza devam ediyoruz."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Putin'in kendisine "Az gelişmiş ülkelere yani fakir ülkelere biz ücretsiz olarak bu tahılı gönderelim." teklifi yaptığını belirterek, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Biz de mutabıkız dedik. Hatta öyle bir planlama yaptık ki biz icabında buğdayı alırız, Türkiye'de bunu una çeviririz, ondan sonra da un olarak bunu o az gelişmiş ülkelere göndeririz. Guterres ile de konuştuğumuz gibi, şu anda bunu buğday olarak alıp una çevirmek ve az gelişmiş ülkelere, fakir ülkelere bizim un olarak bunu göndermemiz de o insanların bize olan hayır duasını artıracaktır." ifadelerini kullandı.

"Türk milleti ile Mısır halkının geçmişteki birlikteliği bizim için çok önemli"

Açılış resepsiyonda Mısır Cumhurbaşkanı Abdülfettah es-Sisi ile görüşmesiyle ilgili bir soru üzerine Erdoğan, şunları söyledi:

"Bir süreç başlayabilir demiştik. Böyle bir sürecin başlaması için burada bir adım atılmış oldu ve hayırlısıyla görüşmeleri yaptık. Temennim odur ki önce bakanlarımızla başlayan bir süreci, daha sonra inşallah üst düzey görüşmelerle iyi bir noktaya taşıyalım istiyoruz. Çünkü olaya ben şöyle bakıyorum, Türkiye-Mısır arası, bir liderler buluşması değildir, Türk milleti ile Mısır halkının geçmişteki birlikteliği bizim için çok önemlidir. Yeniden niye olmasın, yeniden niye başlamasın? Bunların sinyalini verdik. İnşallah fevkalade bir hal olmadıktan sonra bu adımı hayırlısıyla atarız. Bizim tabii kendilerinden tek isteğimiz; bu görüşmelerle birlikte, bize karşı Akdeniz'de tavır içinde olanlara yönelik burada biz barışı ikame edelim, onunla beraber yolumuza inşallah devam edelim."

"Akşener'in, kendisini ve yanındakileri gözden geçirmesinde fayda var"

İYİ Parti Meral Akşener'in Cumhur İttifakı'na yönelik "Kumar masasında olmadık, bundan sonra da olmayacağız" sözlerinin anımsatılması üzerine Erdoğan, şu ifadeleri kullandı:

"Böyle bir cevap mı olur? Şimdi bu ne demektir? Altılı masa alışveriş yapmıyor mu? Bir bana, bir sana demiyor mu? Hatta 'Şu kadar bakanlık filancaya verilebilir' denmiyor mu? Kumar budur. Bunu kalkıp da Cumhur İttifakı'na yıkmaya çalışırsan Sayın Akşener; ne Tayyip Erdoğan'ın hayatında böyle bir şey var ne de Sayın Bahçeli'nin hayatında böyle bir şey var. Biz işimize bakıyoruz. Bizim tek derdimiz bu ülkeye hizmet. Bu ülkeye hizmette de bizim geldiğimiz yerler neresidir belli. Hayaliniz dahi, bizim ulaştığımız yere ulaşamaz. 20 yıl bunun çok açık ispatıdır. Altyapıda, üstyapıda, eğitimde, sağlıkta, adalette, emniyette, tarımda, dış politikada nereye geldiğimiz, hepsi ortada. Öyleyse bu çalışmayı, Cumhur İttifakı'nın attığı bu adımı nasıl bir kumar oyunuyla özdeş hale getirmek istersin? Bu olacak iş mi? Onun için Sayın Akşener'in kendisini ve yanındakileri bir gözden geçirmesinde fayda var."

"Bunlar birbirine baka baka kararıyor"

Erdoğan, ilerleyen günlerde sosyal yardımlar konusunda yeni çalışmaların olup olmadığının sorulması üzerine, şu bilgileri paylaştı:

"Her şeyden önce Aile Bakanı doğal gaz destekleriyle ilgili açıklamayı zaten yaptı. Doğal gaz konusunda destek ödemeleri başladı, devam ediyor. Biz fakir fukaraya, garip gurebaya aynı şekilde doğal gazı vermeye devam edeceğiz. Burada bir şeyi özellikle ifade etmem lazım; benim milletim feraset sahibidir. Şu an itibarıyla gittiğimiz her yerde ciddi bir ilgi, alaka var. Nitekim Sayın Bahçeli'nin Samsun mitingi tek kelimeyle muhteşemdi. Yani ne, nereye gidiyor, her şey ortada. Oraya gelenler, kumar masasında olanlar değil; oraya gelenler halk, vatandaş. Cumhuriyet İttifakı'nın bir tarafı ne diyor ve Cumhuriyet İttifakı şu anda nereye gidiyor; bunu dinlemeye geldiler. Biz bu yola inançla ve her şeyimizi koyarak devam ediyoruz.

İnşallah şurada kaldı 6,5-7 ay. 7 ay sonra bambaşka bir sandık ortaya çıkacak. Bu sandık, kendi içinde hesaplama sandığı değil; milletin kime, nasıl baktığını ortaya koyan bir sandık olacak. Biz bu noktada milletin ferasetiyle hareket ediyoruz, bu ferasete güveniyoruz ve Allah'ın izniyle milletin kantarı yine doğru tartacaktır ve o kantardan da Cumhuriyet İttifakı çıkacaktır. Ancak karşımızdakilerin karakterinde, cıvıllığında zaten yalan meşrudur. Zaten en tepelerindeki yalancı. Doğru lafı var mı? Başlarındakinin doğru lafı var mı? Bunlar birbirine baka baka kararıyor. Üzüm üzüme baka baka kararır mı ya bunlar da öyle. Bakıyor, 'Nasıl olsa benim başımdaki yalanı bu kadar bol söylediğine göre, ben söylesem ne olur?' diyor."

"Bay Kemal, Akşener gelsin coşkuyu görsün"

İlk Evim İlk İşyerim Projesi'ne resmi müracaat sayısının 1,5 ayda 8 milyonu bulduğunu bildiren Erdoğan, şöyle konuştu:

"Bay Kemal bak, ben resmi rakamdan bahsediyorum. Öyle laf ola beri gele yok. Bunlar resmi rakam. Geçerli başvuru sayısı da 5 milyon 135 bin 324'e ulaşmış durumda. Bir diğer proje kapsamında arsa için 1 milyon 177 bin 56 başvuru yapıldı. Müstakil arsa için 956 bin 79, müşterek arsa için de 220 bin 977 başvuru oldu. İş yeri için ise 73 bin 135 başvuru oldu. Bakın nereden nereye geldik. Bu, milletin iktidarına güveninin ifadesidir. Bu güven olmasa bu millet gelip de bu müracaatları yapar mı? Yapmaz.

Hatta diyorlardı ki 'Siz milleti aldatıyorsunuz.' E buyurun; millet bize inanıyor ve inandığı için de müracaatını yapıyor. Mesele zaten bu inancı temin etmektir. Bu inancı temin ettikten sonra bu millet sizi yolda yalnız koymaz. İşte salı günü Allah nasip ederse Yusufeli Barajı'nın açılışını yapıyoruz. Yusufeli Barajı 275 metre yüksekliği ile ülkemizin en yüksek, çift eğrilikli beton kemer barajlar kategorisinde de dünyanın beşinci en yüksek barajıdır. 2,5 milyon kişinin tükettiği enerjiyi inşallah üretiyor olacak. Öyle bir baraj. Bay Kemal, arzu edersen sen de gel, Sayın Akşener de gelsin, oradaki coşkuyu görsünler. Sonradan özel olarak gelmeyi arzu ediyorlar.

Aynen TOGG'da olduğu gibi. Açılışa gelmediler, sonra 'ziyarete gelebilir miyiz' diye haber gönderdiler. Memnuniyetle gelsinler görsünler dedik. Biz kıskanmayız, yeter ki gelsinler. Çünkü bazı şeyleri göre göre onlar da ufuk sahibi olacaklar. 'Demek ki İtalya'da yapılmıyormuş, burada yapılmıyormuş' diyecekler. Bunu da görecekler. Bu milletin nelere muktedir olduğunu bunlar hala anlamadılar, hala buna inanmıyorlar. Biz Fatih Sultan Mehmet ile topunu yapıp ondan sonra İstanbul'u fetheden bir millet değil miyiz? Biz buradan gelmiyor muyuz? Demek ki yaparız. Arabaları da yaparız. Şimdiden siparişler zaten yoğun şekilde geliyor, bu siparişleri de inşallah yetiştiririz."

"Kontroller çok daha farklı uygulamalarla devam edecek"

Bir basın mensubunun, maliyetlerde artış olmamasına rağmen bazı marketlerde fiyatların yüksek oranda artırıldığı ve bu konudaki para cezalarının yeterli olmadığı yönündeki ifadeleri üzerine Erdoğan, şunları söyledi:

"Biz hukuk devletiyiz. Soruşturmalar neticesinde gerekli adımları attık, atarız. Hazine ve Maliye ile Ticaret bakanlıklarımız hassasiyetle takip ediyor. Bu noktada kontroller çok daha farklı uygulamalarla devam edecek. Çünkü para cezası, demek ki bunları ıslah etmiyor. Para cezasının dışında atılacak adımları da ilk Kabine toplantımızda inşallah masaya yatırırız ve oradan da bunların üzerine ayrıca gideriz. Değişik öneriler var. Bütün mesele, yaptırımın çok daha ağır olması. Bu, bunlara ürkütücü gelebilir. Bunu halletmek lazım."

"Favori için ilk maçları görmek lazım"

2022 FIFA Dünya Kupası'ndan favorisinin hangi ülke olduğunun sorulması üzerine Erdoğan, şunları söyledi:

"Bunlar daha ilk maçlar. Buradan bir tespit yapabilmek, şu favoridir demek, kolay bir iş değil. Her şeyden önce bu takımları tam tanımıyoruz dersek yeridir ama bazı ülkeler var ki geçmişinden bugüne bu işlere hep damga vurmuş; Brezilya gibi, Arjantin gibi, Uruguay gibi... Şimdi bakıyorsunuz bu ülkelerde de değişiklikler var. Yani şu anda bu ülkelerin durumu nedir, onlar da belli değil. Onun için bir defa ilk maçlar bittikten sonra havayı bir görmek lazım. Ondan sonra belki bir karara varılabilir. Mesela ben bu akşam gerçekten Ekvador'u beğendim. Güçlü bir takım. Öbür tarafta Katar da ilk defa böyle bir şampiyonaya katılıyor. Örneğin bu grup bayağı güçlü bir grup. Burada Hollanda var, Senegal var. Bunlar hep güçlü takımlar. Sıradan takımlar değil. Onun için ilk maçları görmek lazım. Ondan sonra da 'bu işi şu ülke götürür' deriz."

"Türkiye'nin organizasyon becerisi dünyanın malumu"

Erdoğan, Türkiye'nin 2028 ve 2032 Avrupa Futbol Şampiyonası'na ev sahipliği başvurusu anımsatılıp, süreçle ilgili girişimlerin sorulması üzerine, şunları dile getirdi:

"Biz hem 2028 için hem sonrası için müracaatımızı yaptık. Türkiye olarak hem dünyada en modern ve en yeni statlarımızla hem teknik açıdan güçlü yönlerimizle

hem kapasitemizle bu organizasyonların en iyisini düzenleyeceğimizden şüphemiz yok. Türkiye'nin organizasyon becerisi, zaten tüm dünyanın malumu. Bununla birlikte biliyorsunuz, 2023 Şampiyonlar Ligi finali de haziran ayında İstanbul'da oynanacak. Artık Türkiye bu konularda talep eden değil, talep edilen bir ülke. O yüzden biz kendimize güveniyoruz. Geçtiğimiz yıl 200'den fazla uluslararası organizasyon yaptık. Hakikaten her bir farklı branşa hitap eden altyapı en güzel şekilde ülkemizde mevcut. İnşallah bundan sonra da futbolda da dünya futbolu adına bir kazanım olur, diye düşünüyorum. Bir de özellikle şu önemli: Mesela, Türkiye'nin İskoçya ve Çekya ile maçlarını seyrettim. Bu iki maçta da takımı daha toparlanmış gördüm, daha diri gördüm. Bir de takımımız şu anda daha gençleşmiş bir takım ve farklı bir havası var. Bu havayla da inşallah devamlı kendini toparlaması ve önümüzde yapılacak olan resmi maçlardan da başarıyla çıkması özgüvenini artıracaktır. Kendilerine başarılar diliyoruz. Kaldı ki bayağı genç bir takımımız var. İnşallah bu genç takımımızla bizler, dünyada biz de varız dedirtebiliriz."

Pençe Kılıç'a Rusya 'itidal' dedi, ABD sert çıktı: Türkiye'yi yapmaması konusunda uyardık

Türkiye'nin Suriye ve Irak'ın kuzeyinde gerçekleştirdiği Pençe-Kılıç Hava Harekatı'na karşı Rusya ve ABD'den art arda açıklamalar geldi. ABD, "Türkiye'yi uyardık" derken Rusya ise itidal çağrısında bulundu.

İsmi verilmeyen ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü İngiliz haber ajansı Reuters'a verdiği demeçte, Washington'ın Türkiye'nin Suriye'ye düzenlediği operasyonla ilgili endişelerini Türk yetkililerle görüştüğünü söyledi. Aynı açıklamada bu tür bir askeri operasyonun terör örgütü IŞİD'le mücadele hedefine zarar vereceği söylendi.

"Türkiye'nin bu tür bir operasyonu yapmaması konusunda uyardık ve biz Suriyeli partnerlerimizden de bu tür gerilimleri büyütmemelerini istedik" ifadelerini kullanan ABD'li yetkili ayrıca, **"Suriye'deki durumu istikrarsızlaştıracak ya da Irak'ın egemenliğini Irak hükümetiyle koordineli olmadan askeri hamlelerle ihlal etmeye karşıyız. Biz ayrıca son dönemde Türkiye'nin güneyine düzenlenen ve sivillerin öldüğü saldırılara da karşıyız"** dedi.

Rusya'dan da açıklama geldi

Rusya'nın Suriye Büyükelçisi **Alexander Lavrentyev** de **"Türkiye, Suriye'de aşırı askeri güç kullanmaktan çekinmeli ve Kürt sorunu için barışçıl bir çözüm aramalı"** dedi.

Lavrentyev, Moskova'nın çatışmaya bir çözüm bulmak adına ortaklarıyla birlikte çalışacağını da sözlerine ekledi.

Erdoğan Rusya'ya sitem etmişti

Cumhurbaşkanı **Tayyip Erdoğan**, Dünya Kupası açılış törenine katıldığı Katar'dan dönüş yolunda yanında götürdüğü gazetecilerin sorularını cevaplamış ve Rusya'ya 2019 yılı Soçi görüşmesini anımsatarak sitem etmişti.

Erdoğan şöyle demişti: **"Ruslarla da 2019'da Soçi'de yapılan bir anlaşmamız var. Onların bölgedeki teröristleri temizleme sorumlulukları vardı. Maalesef birçok kez kendilerine tekrar tekrar hatırlatmamıza rağmen bunu yapmadılar, yapamıyorlar. Biz de bunlara karşı sessiz kalmayacağımızı, herhangi bir şekilde kendileri yapamadığı takdirde oradaki teröristlere karşı adım atacağımızı söyledik. Dün de bu çerçevede Kobani'de yuvalanan teröristlere karşı 12 hedefi vurmak suretiyle orada etkisiz hale getirdik. Burada herhangi bir tehdit yok. Bu harekâtın sürekliliği söz konusu. Karadan ve havadan gereken neyse yaptık. Bundan sonra da yapacağız."**

'Silahları ABD göndermiştir'

ABD'nin operasyonla ilgili tutumuyla ilgili bir soruya da Erdoğan, **"Suriye'deki terör bölgesine maalesef bu Amerika göndermiştir. Bu sayın Obama döneminden itibaren olmuş, sayın Trump döneminde sürmüş, sayın Biden döneminde de devam etmektedir. Peki biz bunu onlarla paylaştık mı? Evet paylaştık. Ben bunları sayın Obama'yla da paylaştım, sayın Trump'la da paylaştım, sayın Biden'la da paylaştım. Kendilerine 'Biz sizinle NATO'da beraberiz, iki önemli müttefikiz. Bize böyle bir tehdit güneyden geldiğine göre siz buradaki terör örgütlerine bu destekleri vermek suretiyle bizi sıkıntıya sokuyorsunuz. Tabii biz bu sıkıntıları yaşayamayız. Gerektiğinde bunlara gereken cevabı da vermek durumunda kalacağız' dedim. Tabii bir şey söyleyemiyorlar. Biz de gerekeni bu noktada yaptık, yapıyoruz, yapmaya da yine devam edeceğiz. Buralardan asla taviz veremeyiz, çünkü bu tür tavizler ülkemiz için sıkıntıdır"** diye cevap vermişti.

Türkiye için iç karartan tablo...

Myanmar'ı geçtik

Küresel Haklar Endeksi raporuna göre Türkiye, çalışanlar için en kötü 10 ülkeden biri oldu. Söz konusu ülkeler arasında Türkiye ile birlikte Esvatini, Filipinler, Guatemala ve Myanmar yer aldı.

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun 148 ülkeyi kapsayan Küresel Haklar Endeksi'ne göre Türkiye 2022 yılında çalışanlar için en kötü 10 ülkeden birisi. Değerlendirme işçi haklarına göre yapılıyor.

Endekse göre Türkiye'nin dışında işçiler için en kötü diğer ülkeler sırayla şu şekilde:

Bangladeş

Belarus

Brezilya

Kolombiya

Mısır

Esvatini

Filipinler

Guatemala

Türkiye

Myanmar

Söz konusu index, sivil özgürlükler, sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkı, sendika faaliyetleri, toplu pazarlık hakkı ve grev hakkı maddeleri üzerinden uluslararası hukuk ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nü standartlarına dayalı ölçülüyor.

Türkiye'nin listede bulunmasının nedenleri olarak geçen yıl yaşanan grevlere örnek verilirken özellikle şu 3 madde sıralanıyor:

Grevlerin bastırılması

Sendikacıların tutuklanması

Sistematik şekilde sendika karşıtlığı

Bununla birlikte raporda Türkiye hakkında şu değerlendirme yapıldı:

“Türkiye’de 2022 yılında da işçi hakları ve özgürlükleri ihlal edilmeye devam etti. Protestolara polis müdahalesi ve sendikacılara yönelik baskılar ve tutuklamalar dikkat çekti. 2021 yıl 1 Mayıs’ında 212 kişi gözaltına alındı.”

Tarımda neyi yazsam bir yanı hep eksik kalacak

Ali Ekber YILDIRIM

22 Kasım 2022 Salı

Ülkenin, tarımın gündemini takip etmek kolay değil. Tarımda yaşanan gelişmeler, sorunlar, mevzuat değişiklikleri, çevre olayları, tarım alanlarının yok edilmesi, ithalat-ihracat, yasaklar, kısıtlamalar, fiyatlar, girdi maliyetleri, üreticilerden, tüketicilerden, ihracatçılardan, sanayicilerden, gelen bilgiler, talepler o kadar yoğun ki, tarımla ilgili neyi yazsam mutlaka bir yanı eksik kalıyor.

Sadece okurlarımdan gelen konuları yazsam günde 3-4 yazı yazmam gerekiyor. Katıldığım toplantı, panel, zirve, etkinlikleri ve oralarda anlatılanları yazsam sayfalar yetmeyecek.

Son bir ayda Eskişehir’de Büyükşehir Belediyesi ile Tarım ve Gıda Etiği Derneği’nin Yeniden Kuru Tarım Uluslararası Sempozyumu’nda, Bursa Gemlik’te ve Balıkesir Bandırma’da tarım ve hayvancılık panelinde, Muğla’da Büyükşehir Belediyesi’nin İklim Değişikliği Sempozyumu’nda, Antakya’da Tarım Fuarı kapsamında “Tarım Yeterince Destekleniyor mu?” toplantısında, İstanbul Boğaziçi Üniversitesi’nde Agro TV’nin “ Tarımda Yenilikçiler Buluşuyor Zirvesi”nde, İzmir’de su ürünleri fuarı ve panelinde, Çanakkale’de Sanayici ve İş İnsanları Derneği’nin Troya Forum’da, İzmir Kitap Fuarı’nda, İzmir’de Herkes İçin Acil Sağlık Derneği’nin Sağlık 4.0 Zirvesi’nde, Mersin’de Narenciye Festivali’nde ve son 4 günde de Kapadokya bölgesinde, Türkiye’nin batısından doğusuna, kuzeyinden güneyine 15’i aşkın kentte hep tarımı konuştuk.

İnekler kesiliyor, süt üretimi azalıyor

Gittiğim yerlerde toplantılara katıldım. Konuşmalar yaptım. Konuşanları dinledim. Üreticilerle, tüketicilerle, her kesimle konuşuyorum, dinliyorum. Ayrıca telefonuma, sosyal medya hesaplarım üzerinden gelen çok sayıda mesaj var. Son dönemde benim de yüreğimi burkan ve ne yazık ki en çok duyduğum söz şu oldu: “İneklerimi/hayvanlarımı kesip sektörden çıkıyorum.”

Hemen herkes aynı şeyleri söylüyor: “Artık bu ülkede hayvancılık yapmak çok zor. Yeme para yetiştiremiyoruz. Ürettiğim yemi satsam para kazanabilirim. Ama yemi ineğe yedirip süt alınca süttten zarar ediyorum.”

Sadece süt hayvancılığında değil besicilik yapanlar da aynı şikayeti dile getiriyor. Besicilik yapanlar 1 kilo karkas etin maliyetinin 115-120 lira olduğunu söylüyor. Et ve Süt Kurumu 1. Kalite dana karkas etin kilosunu üreticiden devletin verdiği destek dahil 100 liradan alıyor. Maliyet 120 lira, fiyat 100 lira ve altı. Piyasada fiyat daha da düşük. 85- 90 liraya en fazla 100 lira civarında alıcı bulunabiliyor.

Üretici “zarar ediyorum” diye hayvancılığı bırakıyor. Tüketici, “et, süt, peynir alamıyorum” diye şikayet ediyor. Şunu söyleyebilirim ki tarımın her alanında sorunlar, sıkıntılar var. Bu dönemde en zor durumda olanlar, hayvancılık yapanlar.

Süt bulmak daha da zorlaşacak

Üreticilerin ineklerini kesip sektörden çekilmesi nedeniyle çiğ süt üretimi azalıyor. Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) Eylül 2022 verilerine göre, ticari işletmeler tarafından satın alınan inek sütü miktarı bir önceki aya göre yüzde 4,4 azaldı. 2020 yılında Eylül’de ticari işletmelere giden süt miktarı 773 bin ton, 2021’de 785 bin ton ve 2022 Eylül ayında 750 bin ton. Yılbaşından bu yana inek peyniri üretimi yüzde 5,1 azaldı.

Piyasada süt bulmak her geçen gün zorlaşacak. Bu nedenledir ki, Ulusal Süt Konseyi litre başına 8,5 lira referans fiyat belirlemesine rağmen, çiğ sütün litresi piyasada 10 liranın üzerine çıktı. Sanayiciler, mandıralar piyasadaki süt almak için rekabet içindeler. Bazı firmalar özel prim ödüyor. Birçok sanayici, mandıra sahibi çiğ süt bulamadığından yakınıyor. Önlem alınmazsa ve inek kesimi devam ederse, ne yazık ki süt ve süt ürünlerini de büyük oranda ithal etmek zorunda kalacağız. Yıllardır bu uyarıyı yapıyoruz.

İnekler kesilince ve buna bağlı olarak süt üretimi azalınca süt bulmak zorlaşıyor. Süt azalınca peynirin, yoğurdun, ayranın, tereyağının fiyat artıyor. Tüketici mevcut fiyatlarla zaten “satın alamıyorum, alım gücüm yetmiyor” diye yakınıyor.

Tarım Bakanı sorunu çözmek yerine çiftçiye suçluyor

Bütün bunlar yaşanırken tarımın içinden gelen, bu işin ilmini yapan, sorunlara çözüm üretmesi gereken Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. Vahit Kirişçi üreticiyi adeta suçluyor.

Son dönemde kentleri dolaşan, sektör temsilcileri ile buluşan Kirişçi geçen hafta Yozgat’ta “2023’e Doğru Şehir Buluşmaları” toplantısında, çiftçilerin çocuklarını tarıma kazandırmak yerine tarımdan uzaklaştırmak için çalıştıklarını ileri sürerek aynen şunları söyledi: “Kendi çocuğuna çobanlığı layık görmeyen bir işletme sahibi, eğer patronluk veya patroniçelik yaparsa bu doğru bir yöntem değil. Dünyanın neresine giderseniz gidin aile işletmeciliği esastır. Önce biz aile olarak işgücümüzü

değerlendireceğiz. Bugün kırsalda muhtar kendine oy veriyor. Kendi kendini seçiyor. Niye? Çünkü çocuklarını hayvancılıkla ilgili aman oğlum, aman kızım ben bu işle uğraştım, ben bunda bir gelecek görmedim. Sen git geleceğini başka yerde ara diyor. Halbuki tarım sektörü eğer doğru, yerinde ve dozunda yapılırsa insanlara en çok kazandırabilecek bir sektör.

Arkadaşlar buğday ile ilgili söylüyorum. Burası da buğdayda önemli bir şehir. Şekerpancarı ile ilgili söylüyorum. Yüzde 245 artırdık. Yüzde 245, geçen yıl 420 lira olan şeker (Şeker pancarının tonu geçen yıl 420 liraydı, şeker değil) bugün 1450 lira. Geçen yıl 2 bin 250 lira olan buğday (Toprak Mahsulleri Ofisi'nin açıkladığı ekmeklik buğday fiyatını kastediyor). Sonra aynı Ofis 6 bin liradan buğday ithal etti. Fiyatlar 6 bin liranın üzerine çıktı) bu yıl 7 bin 450 lira. Şimdi bunları da bu ülkenin üreticisi üretiyor. Ama yemini üretmeyen kendi çocuğunu istihdam etmeyen üretici artık bunları düşünsün istiyorum. Bu çocukları, bu gençleri. Bakın ben gençlik konseyinden bahsettim tarım ve orman alanında. Tekrar söylüyorum. Ben sizi alıp Amerika'ya götürsem, yaşadığı evin dibinde ahır olan aile işletmelerini görürsünüz. Ama biz bugün bunu yapmıyoruz. Çocuklarımıza çok affedersiniz o hayvanın dışkısının kokusunun koklatılmasını o çocuğa bir haksızlık olarak görüyoruz. Böyle bir dünya yok kardeşlerim. Bugün teknoloji bizi doyurmuyor. Paramız var alamıyoruz. Bunları yaşadık değil mi?"

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi de biliyor ki, üretici para kazanamadığı için çocuklarının hayvancılık yapmasını tarımsal üretimde kalmasını istemiyor. Sosyal güvencesi olmadığı için, eğitim, sağlık, sosyal birçok hizmetten mahrum olduğu için çocuklarının orada kalmasını istemiyor. Hem birçok hizmetten mahrum bırakacaksınız, ürettiğine pişman edeceksiniz hem de kırsalda yaşamadığı için suçlayacaksınız. Olmaz böyle şey.

Sayın Bakan, siz doğru politikalar uygularsanız, çiftçiye sosyal güvence sağlarsanız, çocuğunu gönderebileceği okulu açık tutarsanız, ürettiğinden para kazanırsa siz zorlarsanız bile çiftçi kırsalı bırakmaz.

Tarımsal girdi fiyatları rekor kırdı

TÜİK, Eylül ayı tarımsal girdi fiyatlarındaki artış oranlarını açıkladı. Son bir yılda gübredeki fiyat artışı yüzde 226,63 olurken, enerji ve yağlarda(mazot) fiyat artışı yüzde 193,88, hayvan yemindeki artış yüzde 145,46 oldu. Yıllık bazda çiftlik binaları ikamet amaçlı olmayanlar yani hayvancılık için kullanılanlar yüzde 118,54 artarken, tarımsal ilaçlardaki fiyat artışı yüzde 110,51 ve tohum ve dikim materyalindeki artış yüzde 98,99 oldu.

Sadece Eylül ayında tohum ve dikim materyalindeki fiyat artışı yüzde 19,71 oldu. Tam ekim, dikim zamanı bir ayda fiyat yüzde 19,71 artarsa üretici nasıl ekim yapacak? Nasıl üretecek? Çocuğuna "burada kal üretim yap" diyebilir mi?

Bu artan girdi fiyatlarına karşı önlemler alınmıyor. Birçok çiftçi “ben üretim yapmak istiyorum, ama girdiler çok pahalı” diyor. Tarla kiralari (icar) bölgeye göre değişmekle birlikte 2022 üretim yılında dekar başına 1200- 2000 lira seviyelerindeydi. 2023 üretim yılı için 4-5 bin lira isteniyor. Bazı bölgelerde tarla kirası 7-8 bin liraya ulaştı. Mazot, gübre, zirai ilaç, işçilik, tarla kirası bu kadar yüksekken çiftçi nasıl üretim yapacak? Nasıl oğluna, kızına “sen tarımsal üretimde kal üretime devam et” diyebilir.

Pamuk üreticileri 2022’de ilk kez 1 milyon ton lif pamuk üretimini geçerek rekor kırdılar. Ödül yerine ceza verildi. Destekleme primi 1 kuruş bile artırılmadı. Pamuk fiyatı bütün girdilerdeki artışa rağmen geçen yılın altında. Hangi üretici çocuğuna pamuk ekmeye devam et diyebilir?

Ayçiçeğinde dışa bağımlılığı azaltmak için üreticiler üretimi artırdı. Ayçiçeği fiyatı geçen senenin altında kaldı. Zeytin ve zeytinyağında tarihi rekor kırıldı. Zeytin üretimi ilk kez 2,9 milyon tona çıktı. Zeytinyağı üretimi 421 bin ton bekleniyor. Ödül yerine ayçiçeği ve zeytin üreticisi de cezalandırıldı. Bu ürünlerde de destekleme primi 1 kuruş bile artırılmadı.

Yemde dışa bağımlıyız üretimi artırmamız gerekiyor deniliyor ama yem bitkilerinde de 1 kuruş bile destek artışı yok.

Özetle, yazılacak, söylenecek o kadar çok şey var ki, ne kadar yazarsak yazalım hep bir tarafı eksik kalacak. Ama biz yazmaya, sorunları dile getirmeye Nasıl Bir Ekonomi’de devam edeceğiz. Bu benim işim, görevim.

Dünya Gazetesi’ne 35 yıl sonra veda etmek

Birkaç gündür okurlar Dünya Gazetesi’nden ayrılmamızı soruyor. Kendi adıma çok zor bir süreçti, 35 yıl sonra veda etmek zor geldi.

15 Mart 1988’de İzmir Bürosu’nda stajyer muhabir olarak başladığım, muhabir, haber müdürlüğü, İzmir temsilciliği olmak üzere 35 yıldır çalıştığım Dünya Gazetesi’ne bu yazı ile birlikte zorunlu olarak veda ediyorum.

Dünya’nın kurucusu Rahmetli Nezih Demirkent ve Prof. Dr. Işın Demirkent’i saygıyla anıyorum. Her toplantıda, konuşmamda söylediğim gibi Nezih Demirkent benim tarım yazarı olmamı sağlayan gazetecidir.

Nezih Bey’in 2001 yılında vefatından sonra en zor günlerde gazeteyi satmak yerine ayakta tutan Didem Demirkent oldu. Kendisine ve bugüne kadar birlikte çalıştığım, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Bundan 3 yıl önce, Dünya Gazetesi ve biz çalışanlar için artık yolun sonuna geldiğini düşündüğümüz bir dönemde, Hakan Gölbaş yönetiminde gazeteyi ayakta tutmak için olağanüstü bir çaba gösterdik. Amacımız bu gazeteyi, Nezih Demirkent’in

22.11.2022

mirasını sonsuza dek yaşatmaktı. Büyük oranda da başarılı olduk. Devam edebilmek için isim hakkının kiralanması veya satın alınması gerekiyordu.

Geçen hafta Dünya'nın isim hakkını kiralamada yaşanan sorun nedeniyle yollar ayrıldı.

Dünya çalışanları olarak gazetemize veda ederek Nasıl Bir Ekonomi gazetesi ile yola devam ediyoruz.

Bundan böyle yazılarımı, haberlerimi Nasıl Bir Ekonomi'de okuyacaksınız. Elbette dileğimiz Dünya Gazetesi'nin sonsuza dek yaşaması ve başarılı olması. Son 3 yıldaki bütün çabamız ve sonrasında isim hakkını istememiz de bunun içindi.

Mesajlarınızı, iletilerinizi bundan sonra tarimdunyasi@gmail.com adresime gönderebilirsiniz.

Bu maliyet artışıyla bu gıda enflasyonu az bile!

Alaattin AKTAŞ

22 Kasım 2022 Salı

✓ *Son bir yılda çiftçinin maliyeti olan tarımsal girdi fiyatları yüzde 138, çiftçinin satış fiyatı olan tarım ÜFE yüzde 163, TÜFE kapsamındaki gıda maddelerinin fiyatı ise yüzde 99 arttı.*

✓ *Maliyetlerdeki artışa bakınca şu söylenebilir: Demek ki TÜFE'deki gıda artışı düşük kalmış ya da bu ölçüm iyi yapılmamış.*

Tüketici fiyatları endeksi kapsamındaki gıda ve alkolsüz içecekler grubunda ekim ayı itibarıyla bir yılda kaydedilen artış yüzde 99, kabaca yüzde 100. Bu ana grup kapsamında 128 kalem ürün var. Kamuoyunun yanlış(!) yorum yapmasına “**gönlü razı olmayan**” TÜİK artık madde fiyatlarını açıklamadığı için bu 128 kalem ürünün hangisinde ne kadar fiyat artışı olduğunu görmek mümkün değil. Dolayısıyla son bir yıldaki ortalama artış yüzde 99 ama bu oranın çok çok üstünde ve altında artışa konu kalemler olduğu da bir gerçek.

Zaten vatandaş bunu yaşıyor; yaşadığı için de açıklanan bu oranları inandırıcı bulmuyor.

Artışın sebebi ne?

Resmi verileri bütünüyle doğru kabul edelim. Yine de bir yılda gıda maddelerinin fiyatı ikiye katlanmış...

Niye acaba, sorun nereden kaynaklanıyor olabilir?

Bulmaya çalışalım...

Herhangi bir üründe 10 adet olan üretim 5'e inmiş ve bu yüzden mi fiyat ikiye katlanmış?

Hayır, üretimde öyle bir düşüş yok!

Peki üretim aynı düzeyde kalmış ama piyasadaki para ya da gelirler yüzde 100 arttığı ve talep patladığı için mi fiyat 2'den 4'e çıkmış?

Ne piyasadaki para böylesine artmış, ne gelirler...

Öyleyse ne olmuş? Fiyatları böylesine tırmandıran etken ne?

Sakin malum dış güçler Türkiye'deki örneğin ekmek fiyatını, örneğin yağ fiyatını, örneğin fasulyenin, bulgurun fiyatını artırmak için çaba göstermiş olmasın!

Bunu iddia edenlere sormak lazım, var mı acaba böyle bir girişim! Diyelim var, benim de merak ettiğim iki soru var:

“Türk halkının yediği ekmeğin fiyatıyla dış güçler niye uğraşır?”

“Hadi uğraşıyorlar diyelim, bizim bu dış güçleri püskürtecek gücümüz yok mu?”

SAKIN MALİYET YÜZÜNDEN OLMASIN!

Şimdi... Üretim geçen yıla göre yarı yarıya azalmamış, vatandaşın cebine giren para ikiye katlanmamış; dış güçler desenez, bu iddianın altı doldurulamıyor.

Geriye ne kalıyor?

Sakin fiyatlardaki bu hızlı artışın nedeni maliyetlerdeki tırmanma olmasın!

Kabul etmeye yanaşmasak da öyle; tüm sorun maliyetlerdeki artış...

Yani bir dönem tanzim satış mağazaları açarken de, Tarım Kredi Kooperatiflerinin mağazalarını sanki tüm Türkiye'de yaygınmış ve sanki çok ucuza satış yapabilecekmiş gibi büyük bir çare olarak lanse ederken de, enflasyon timleri kurarken de aslında sanki boşa kürek çekmişiz. Öyle olmasaydı herhalde gıda enflasyonu yüzde 100'ü bulmazdı.

Bu önlemlerin niye işe yaramadığı da çok açık.

Çünkü biz sorunun kaynağına inmedik ki... Tam **“bataklik-sinek”** durumu...

MALİYETLERE BAKAN YOK

TÜİK dün tarımsal girdi fiyatlarına ilişkin eylül verilerini açıkladı. Aynı tarihe çekmek adına ekim sonunda yüzde 99 olan gıda maddelerindeki yıllık fiyat artışının eylül sonunda yüzde 93 olduğunu hatırlatalım.

Girdi fiyatları, yani çiftçinin maruz kaldığı fiyatlar eylül itibarıyla son bir yılda yüzde 138 artmış. Tarımsal girdi fiyatları ile gıda maddelerinin fiyatı elbette bire bir örtüşmez, bu beklenmez ama aralarında bir bağ olduğu da kesin.

Yüzde 138 ortalama bir oran. Ortalamanın çok üstünde oranlar var. Örneğin gübre ve toprak geliştiricileri yüzde 227, enerji ve yağlar yüzde 194 zam görmüş.

Bir başka veriye daha bakalım...

Tarım ürünler üretici fiyat endeksi ekimde yıllık bazda tam yüzde 163 arttı. Bu da çiftçinin ilk el satış fiyatını gösteren bir veri.

Tarım ürünlerinde genellikle aracılar suçlanır ve perakende fiyatların onlar yüzünden yukarı gittiği söylenir ya, bu tümüyle yanlış değildir ama veriler gösteriyor ki durum biraz farklı.

Çiftçinin son bir yıldaki maliyeti yüzde 138, satış fiyatı yüzde 163 artmış. Çiftçi maliyetinin bir miktar üstüne koyarak satış yapmış.

Şimdi çiftçinin satış fiyatındaki artışı alıp tekil örnekler çıkararak “**Şurada tarlada şu kadar, pazarda kaç para; şu ürün şurada ağaçta kaldı, çürüdü**” demek pek doğru değil. Onlar tekil örnekler. Büyük fotoğrafın söylediği oranlar ise bunlar.

Ya da başka bir olasılık var; TÜİK'in açıkladığı tarım ürünleri üretici fiyatları artışı, yani çiftçinin satış fiyatındaki artış oranı gerçeğin çok üstünde. İyi de TÜİK niye böyle bir şey yapsın ki!

İŞTE BU YÜZDEN "AZ BİLE"!

Çiftçinin maliyeti ve satış fiyatı son bir yılda yüzde 100'ün çok üstünde artmış. Ama TÜFE kapsamındaki gıda enflasyonu yüzde 100 olmuş.

Başlığa dönersek, yüzde 100'lük gıda enflasyonuna “**az bile**” demem işte bu yüzden. Herhalde kimse bu söylediğimden “**Gıda maddelerine daha çok zam yapılmasını mı istiyorsun yani**” gibi bir anlam çıkarmayacaktır.

Siz çiftçinin maruz kaldığı girdi enflasyonunun böylesine yüksek seyretmesini önleyemezseniz, ne tarım kesimindeki üretici enflasyonu geriler, ne de gıda enflasyonu. Hatta bu gidişle gün gelir yüzde 99'u, yüzde 100'ü bile ararsınız.

Gerçi TÜFE kapsamındaki ürün fiyatları **fiyat endeksini okumayı bilmeyen kişiler yanlışla düşmesin** diye gizlenmeye başlandığından beri yüzde 99'un da, 100'ün de hiçbir inandırıcılığı kalmadı ya...

Abdulkadir Selvi

Erdoğan, Sisi görüşmesini yorumladı: İki halkın birlikteliği önemli

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Dünya Kupası açılışı için gittiği Katar'da Mısır Devlet Başkanı Sisi ile sürpriz görüşmesini "Türkiye-Mısır arası bir liderler buluşması değildir. Türk milleti ile Mısır halkının geçmişteki birlikteliği bizim için çok önemlidir. Yeniden niye başlamasın? Bunların sinyalini verdik" diye değerlendirdi. Erdoğan, Katar dönüşü uçakta gazetecilerin sorularını yanıtladı.

YENİDEN NİYE BAŞLAMASIN?

"(Dünyanın konuştuğu Sisi ile tokalaşma fotoğrafı) Bir süreç başlayabilir demiştik. Böyle bir sürecin başlaması için burada bir adım atılmış oldu ve hayırlısıyla görüşmeleri yaptık. Temennim odur ki, önce bakanlarımızla başlayan bir süreci, daha sonra inşallah üst düzey görüşmelerle iyi bir noktaya taşıyalım istiyoruz. Çünkü olaya ben şöyle bakıyorum, Türkiye-Mısır arası, bir liderler buluşması değildir, Türk milleti ile Mısır halkının geçmişteki birlikteliği bizim için çok önemlidir. Yeniden niye olmasın, yeniden niye başlamasın? Bunların sinyalini verdik. İnşallah fevkalade bir hal olmadıktan sonra bu adımı hayırlısıyla atarız. Bizim tabii kendilerinden tek isteğimiz; bu görüşmelerle birlikte, bize karşı Akdeniz'de tavır içinde olanlara yönelik burada biz barışı ikame edelim, onunla beraber yolumuza inşallah devam edelim."

04.00'TE PENÇE KILIÇ BİLGİLENDİRMESİ

(Suriye ve Irak'ın kuzeyinde terör örgütü PKK/YPG'ye karşı başlatılan Pençe Kılıç Harekâtı'nın detayları)

“Pençe Kılıç Hava Harekâtı icrasında 70 kadar muharip ve destek uçağımız ile İHA'lar hep birlikte görev aldılar. Ülkemizi, milletimizi ve hudut güvenliğini tehdit eden teröristlere ait barınak, sığınak, mağara, tünel, mühimmat depolarıyla sözde karargâh ve eğitim kamplarından oluşan toplam 89 hedef başarıyla imha edildi. Burada çok sayıda terörist etkisiz hale getirildi. Bunlar mağaraların içinde. Orada kimin öldüğü, kimin etkisiz hale geldiği, bunların hepsi daha sonra çıkacak.

Şu anda geline nokta Irak kuzeyinde yaklaşık 140 kilometre derinlikte 45, Suriye'de ise yaklaşık 20 kilometre derinlikte 44 terör yuvası tam isabetle vuruldu. Harekâta katılan unsurlarımız hamdolsun vukuatsız olarak tekrar görev mahalline döndüler. Operasyon sürerken sabaha doğru 04.00'te Hulusi Paşa'yla görüştüm, son durum nedir bana anlattı.”

OPERASYONU BIDEN VE PUTİN'LE KONUŞMADIM

(ABD Başkanı Biden ve Rus lider Putin'le operasyonu konuştunuz mu?)

“Biz bu operasyonla ilgili ne Sayın Biden'la ne Sayın Putin'le herhangi bir görüşme yapmış değiliz. Fakat bizim her an bu bölgede bu tür şeyleri yapabileceğimizi zaten Sayın Biden da Sayın Putin de biliyor. Nitekim bu olayda da olduğu gibi, her zaman söylüyoruz ya, bir gece ansızın gelebiliriz... Türkiye'nin güvenlik teşkilatı, bizler icazetli çalışmıyoruz. Biz eğer bir adım atacaksak bunun kararını veririz ve bu adımı da atarız. Bu konuda Amerika artık bizi bilmesi lazım. Herhalde biliyordur. Bundan sonraki süreçte zaten bizim çok daha önemli adımları kararlı bir şekilde nasıl atacağımızı, atmamız gerektiğini de inşallah hepsi görecek.”

'SEÇİM İÇİN' YORUMLARI

(Operasyonlar için 'Seçimlere yaklaşıldığı için de Cumhurbaşkanı bunu içerideki siyaset için kullanıyor" yorumları)

“Bunlara karşı yapabileceğimiz aslında herhangi bir değerlendirme yok. Çünkü biz terörle mücadeleyi yeni başlatmadık ki... Düşünün, yıllar öncesinde terörün durumu neydi? Sorunlarda listenin başında terör vardı değil mi? Peki şimdi sorunları şöyle bir gözden geçirdiğiniz zaman terör hangi sırada? Şimdi aşağılara indi.”

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan önceki gün Katar Emiri'nin davetiyle Dünya Kupası açılış törenine katıldı. Erdoğan dönüşte kendisini izleyen gazetecilerin Mısır'la ilişkilerin normalleşmesinden Suriye ve Irak'ın kuzeyindeki terör örgütlerine operasyona, market fiyatlarından iç siyasete kadar gündemdeki sorularını yanıtladı.

KOBANİ'YE OPERASYON YANITI:

(Irak ve Suriye'nin kuzeyine yönelik Pençe Kılıç Hava Harekâtı'nın devam edip etmeyeceği merak ediliyor. Bir de Rusya'nın kontrolü altındaki bölgeleri Türk Silahlı Kuvvetleri'ne açtığıyla ilgili bir iddia var.)

Şunu rahatlıkla söyleyebilirim; her şeyden önce Irak ve Suriye'nin kuzeyindeki bu operasyon böyle rastgele -acaba kim ne der, nasıl olur diye- düşünülmüş yapılmış değil. Daha önce de söylediğimiz gibi, eğer ülkemize, topraklarımıza birileri rahatsızlık veriyorsa bunlara biz bedelini ödetiriz. Nitekim şu anda da birçok saldırı planlaması içinde olan veya bu tür saldırıları gerçekleştiren, tehdit oluşturan terör örgütleri var güneyimizde. Bu Irak tarafında da var, Suriye tarafında da var. Her zaman söylediğim gibi, 'Bir gece ansızın gelebiliriz' derken bunu tabii boşu boşuna söylemedik. Zira beklenen, tasarlanan, planlanan saat geldiği anda da bu adımlar atıldı.

ORADAKİ DEVLETLERLE DİPLOMATİK İLİŞKİLER

Nitekim dün gece yapılan operasyon da bunun tam bir tecellisiydi. Çünkü bu terör örgütlerinin zararsız hale getirilmesi, yok edilmesi bizim şu anda güvenlik güçlerimizin başlı başına, olmazsa olmaz bir görevidir. Bunun sadece bir hava harekâtıyla sınırlı kalması da söz konusu değil. Burada ne kadarlık bir güç Kara Kuvvetleri'nden de buna katılması gerekir; bunu da zaten ilgili birimlerimiz, Savunma Bakanlığımız,

Genelkurmayımız birlikte kararını verirler; istişaremizi yaparız, ondan sonra da adımlarımızı buna göre atarız. Zaten burada varlık gösteren ülkelerle de biz diplomatik ilişkilerimizi yaparak adımlarımızı ona göre attık ve atıyoruz.

BU BÖLGE HER ZAMAN HEDEFLER ARASINDA

(İstiklal Caddesi'ne yönelik terörün kaynağı Ayn El Arap'ın (Kobani) da harekât bölgelerine dahil edilmesi gündemde mi?)

Her zaman zaten o bölge hedefler arasında yer almıştır ve atılan adım da zaten buna göre atılmıştır. Nitekim bu defa da yine aynı şekilde bu hedefte iki önemli bölge vardı. Bunun bir tanesi Irak'ın kuzeyi, bir diğeri de Suriye'nin kuzeyi olan bölgelerdi. Bu bölgelere yönelik adımlarımızı attık ve atmaya da buna devam edeceğiz. Dün de bu çerçevede Kobani'de yuvalanan teröristlere karşı 12 hedefi vurmak suretiyle orada etkisiz hale getirdik. Burada herhangi bir tahdit yok. Bu harekâtın sürekliliği söz konusu. Karadan ve havadan gereken neyse yaptık. Bundan sonra da yapacağız.”

AKŞENER'E MASA YANITI

ERDOĞAN, bir süre önce İYİ Parti Lideri Akşener'e yaptığı “masayı terk etmek üzere konumunu gözden geçirmeli” çağrısına gelen “Kumar masasında olmayacağız” yanıtını şöyle değerlendirdi:

“Böyle bir cevap mı olur? Şimdi bu ne demektir? 6'lı masa alışveriş yapmıyor mu? Bir bana, bir sana demiyor mu? Hatta ‘Şu kadar bakanlık filancaya verilebilir’ denmiyor mu? Kumar budur. Bunu kalkıp da Cumhur İttifakı'na yıkmaya çalışırsan Sayın Akşener; ne Tayyip Erdoğan'ın hayatında böyle bir şey var ne de Sayın Bahçeli'nin hayatında böyle bir şey var. Biz işimize bakıyoruz. Bizim tek derdimiz bu ülkeye hizmet. Bu ülkeye hizmette de bizim geldiğimiz yerler neresidir belli. Hayaliniz dahi bizim ulaştığımız yere ulaşamaz. 20 yıl bunun çok açık ispatıdır. Altyapıda, üstyapıda, eğitimde, sağlıkta, adalette, emniyette, tarımda, dış politikada nereye geldiğimiz, hepsi ortada. Öyleyse bu çalışmayı, Cumhur İttifakı'nın attığı bu adımı nasıl bir kumar oyunuyla özdeş hale getirmek istersin? Bu olacak iş mi? Onun için Sayın Akşener'in kendisini ve yanındakileri bir gözden geçirmesinde fayda var.”

BAHÇELİ'NİN MİTINGİ MUHTEŞEMDİ

“(İl gezileri) Şu an itibarıyla gittiğimiz her yerde ciddi bir ilgi var. Nitekim Sayın Bahçeli'nin Samsun mitingi tek kelimeyle muhteşemdi. Yani ne, nereye gidiyor, her şey ortada. Oraya gelenler, kumar masasında olanlar değil; oraya gelenler halk, vatandaş. İnşallah şurada kaldı 6,5-7 ay. 7 ay sonra bambaşka bir sandık ortaya çıkacak. Bu sandık, kendi içinde hesaplama sandığı değil; milletin kime, nasıl baktığını ortaya koyan bir sandık olacak.”

BAY KEMAL SEN DE GEL

Salı günü Allah nasip ederse Yusufeli Barajı'nın açılışını yapıyoruz. Yusufeli Barajı 275 metre yüksekliği ile ülkemizin en yüksek, çift eğrilikli beton kemer barajlar kategorisinde de dünyanın beşinci en yüksek barajıdır. 2,5 milyon kişinin tükettiği enerjiyi inşallah üretiyor olacak. Öyle bir baraj. Bay Kemal, arzu edersen sen de gel. Sayın Akşener de gelsin. Oradaki coşkuyu görsünler. Sonradan özel olarak gelmeyi arzu ediyorlar. Aynen Togg'da olduğu gibi. Açılışa gelmediler, sonra ziyarete gelebilir miyiz diye haber gönderdiler. Memnuniyetle gelsinler, görsünler dedik. Biz kıskanmayız, yeter ki gelsinler.

SÜLEYMAN SOYLU'YA SAHİP ÇIKTI

(Terörle mücadele konusunda en fazla sıkıntı yaşadığımız siyasi merkezler neresi? Bir de İstiklal Caddesi saldırısıyla ilgili tüm bir fotoğraf ortaya çıktı mı?)

“Biz bu teröristleri yerinde etkisiz hale getirmeye yönelik bütün planlamalarımızı geniş kapsamlı olarak ele aldık ve buna göre de bu çalışmalarımızı sürdürdük, sürdürüyoruz. Ancak muhalefetin İçişleri Bakanlığını yermesi, ‘Sizin bunlardan haberiniz yok muydu?’ gibi ifadelerle eleştirilmesi tam bir garabet. Yani düşünün, öyle bir güvenlik teşkilatı ki 12 saat içerisinde işin failini ve bağlantılı olduğu 50'ye yakın kişiyi yakalamış, hepsini toplamıştır. İşin bir numaralı faili aynı şekilde hemen alınmıştır. Bütün bunlar yapıldığı halde kalkıp parlamentoda konuyla ilgili abuk sabuk böyle garip garip açıklamalar yapıyorlar. Dünya polis teşkilatının, Türk Polis Teşkilatı'nın gücünü kabullenmiş olması ve “Türk Polis Teşkilatı dünyanın en saygın polis teşkilatıdır” demesi, herhalde rastgele bir tespit değil.”

FIRSATÇILARA DAHA ÇOK YAPTIRIM

ERDOĞAN ‘Özellikle son üç aydır akaryakıt, personel gibi giderlerde artış olmamasına karşın marketlerin yüzde 30'a varan oranlarda fiyat artışı yapması ve buna karşı alınacak önlemler’ konusundaki bir soru üzerine şöyle dedi: “Biz hukuk devletiyiz. Soruşturmalar neticesinde gerekli adımları attık, atarız. Hazine Maliye ve Ticaret Bakanlıklarımız hassasiyetle takip ediyor. Bu noktada kontroller çok daha

farklı uygulamalarla devam edecek. Çünkü para cezası demek ki bunları ıslah etmiyor. Para cezasının dışında atılacak adımları da ilk Kabine toplantımızda inşallah masaya yatırırız ve oradan da bunların üzerine ayrıca gideriz. Değişik öneriler var. Bütün mesele yaptırımın çok daha ağır olması. Bu bunlara ürkütücü gelebilir. Bunu halletmek lazım.”

KUPADAKİ FAVORİ

CUMHURBAŞKANI Erdoğan, ‘Dünya Kupası’ndaki favoriniz hangi ülke’ sorusunu şöyle yanıtladı:

“Bunlar daha ilk maçlar. Bazı ülkeler var ki geçmişinden bugüne bu işlere hep damga vurmuş; Brezilya gibi, Arjantin gibi, Uruguay gibi... Tabii şimdi bakıyorsunuz bu ülkelerde de değişiklikler var. Mesela ben bu akşam gerçekten Ekvador’u beğendim. Katar da ilk defa böyle bir şampiyonaya katılıyor. Bayağı güçlü bir grup. Burada Hollanda var, Senegal var. Sıradan takımlar değil. Onun için ilk maçları görmek lazım. Ondan sonra da ‘Bu işi şu ülke götürür’ deriz.”

Esfender KORKMAZ

Eğitimde iş gücü planlaması

22 Kasım 2022 Salı

2000 yılında Türkiye'de gençler arasında işsizlik oranı yüzde 12,8, OECD ülkeleri ortalaması ise daha yüksek yüzde 13,1 idi. 2005 ve sonrasında durum değişti. Türkiye'de genç nüfusta işsizlik oranı hızla arttı. 2020 yılında OECD ortalaması yüzde 13,3 olurken Türkiye'de 26,1 oldu.

GENÇ İŞSİZLİK ORANI		
YILLAR	OECD	TÜRKİYE
2000	13,1	12,8
2005	13,2	19,2
2010	16,7	19,7
2015	13,8	19,2
2020	13,3	26,1

Kaynak: 2000- 2015 Serap Ümit Kelleci-Zehra Türk
Genç işsizliğin İncelenmesi:
2020-OECD ve TÜİK

Siyasi iktidar;

*Gençleri İmam Hatip'e zorladı;

*Eğitimi popülizm çizgisine taşıdı,

*Yüksek öğrenimde iş gücü planlamasını kaldırdı,

Gençleri işsiz bıraktı ve haliyle işsiz kalan gençler de yurt dışına gidiyor.

DİSK-AR Araştırma Merkezi, 2022 yılı 19 Mayıs'a ilişkin genç işsizlik raporuna göre; 2,3 milyon genç işsiz var. Yine doktor eksikliğimiz var... Buna karşın elektrik ve ziraat mühendisi fazlamız var.

Yüksekokullar ve Üniversiteler, insan gücü planlamasına göre değil, siyasi tavizler için açılıyor. İşgücü arz ve talebi dikkate alınmadan, kolay ve maliyeti düşük fakülteler açılıyor. Gerçekte ise;

Eğitimden en yüksek verimin alınması içinde,

Bir... Bir ekonomide katma değer yaratmada etkili olacak insan gücü yaratmada; eğitim yapacakların en geniş tabandan ve en yetenekli olanlar arasından seçilmesi gerekir. Yani eğitimde fırsat eşitliği, olmalıdır. Eğitimin paralı olduğu bir sistem içinde, fırsat eşitliği sağlanamaz.

İki... Zorunlu eğitim sırasında ve sonrasında, özellikle yükseköğretimde insan gücü planlaması yapılmalı ve ihtiyaca, piyasa talebine göre eğitim yapılmalıdır. İnsan gücü planlaması ülkenin ihtiyacına göre, piyasanın talebine göre, kalite ve vasıfta insan yetiştirmektir... İşsiz kalmış bir insana yapılan yatırım, atıl bir yatırıma dönüşmüş olur. Bunun içindir ki eğitim planlaması siyasi ve ideolojik hedeflerden uzak tutulmalıdır.

Söz gelimi; ideolojik ve popülist amaçlarla kurulan İmam-Hatip Liseleri, hem öğrenci açısından, hem de ülke ihtiyaçları açısından kayıptır. Eğitimde bu kaynaklar, orta düzeyde meslek elemanı, ara eleman, teknisyen yetiştirmek için kullanılabilir. Bu takdirde, Üniversite önünde yığılma da azalır.

Yüksek öğretimde rektör atamaları da partileşti. Maalesef artık Rektör atamaları liyakate göre değil, iktidara yakınlık veya ideolojik çizgi esasına göre yapılıyor.

Siyasi iktidarın eğitime ideolojik yaklaşması

*Ülkede Kaynak kaybına neden oluyor... Gençler en verimli çağında işsiz kalınca, ortalama verimlilik düşüyor.

*Eğitim için yapılan yatırım, kısmen atıl yatırım haline gelmiş oluyor.

*İdeolojik tabanlı eğitim ve işsizlik nedeni ile gençler radikal düşüncelere ve gruplara katılıyor. Sosyal anarşi tırmanıyor.

İnsan gücü planlamasını tek başına YÖK yapamaz... Zira bugün yükseköğretimde insan gücü planlaması yapmak için, gelecekte ülkede iş gücü arzı ve iş gücü talebinin iyi belirlenmesi gerekir. Bunun için de siyasi iktidarın, üretim-yatırım ve istihdam programının olması gerekir. Bugün mevcut siyasi partilerin ve AKP hükümetinin böyle bir yapısal dönüşüm programı yoktur.

İbrahim Kahveci

TL krizinde acayip fiyatlar...

Acayip bir piyasamız var. Serbest piyasa olmadığı için kimin ne verdiği, kimin ne aldığı belli değil.

Alırken mi kazanıyorlar, satarken mi kaybediyorlar bu da belli değil.

Eylül ayı sonunda %18,33 olan 3 aylık TL mevduat faizi 11 Kasım itibari ile %21,53'e çıkmış durumda. Ve işin komik tarafına gelelim: 11 Kasım itibari ile ticari kredi faizi %15,72...

Evet, yanlış değil... **TL mevduat faizi %21,53 ve ticari kredi faizi %15,72..**

Ama ilginçlik buralarda bitmiyor. Mesela bankalar TL bulmak için yüzde 21,53 faiz veriyor ama o TL'yi devletin borçlanma kağıtlarına yatırdıklarında sadece yüzde 10,45 faiz alabiliyor (5 yıllık tahvil faizi)
Durun henüz bitmedi...

Bankalar parayı pahalıya alıp-ucuza veriyor ya... Borsada bakıyorsanız banka hisselerine gayet iyi talep var.

BDDK verilerine göre Eylül ayı sonunda 3,7 trilyon toplam TL mevduatından KKM ve resmi TL mevduatlarını çıkarttığımızda 1,8 trilyon TL faiz oranına bağlı mevduat kalıyordu. Bu tutar Türk Bankacılık sistemindeki mevduatların sadece yüzde 22,4'ü ediyordu.

Kısaca kasada TL faizine bağlı mevduat çok azalmıştı.

Ve aradan geçen sürede bankalar TL mevduat faizini artırarak TL toplamaya başladılar. 11 Kasım haftasında KKM ve resmi kurumların TL mevduatı hariç toplam TL mevduatı 2,1 trilyon liraya yükseldi.

Şöyle izah edelim: TL mevduat faizine bağlı yatırımcı mevduatı 30 Eylül-11 Kasım arasında 328 milyar TL artışla yüzde 18,2 büyüme gösterdi. Oysa aynı tarih aralığında KKM hesabı sadece 73,7 milyar TL artışla yüzde 5,3 büyüme göstermiş oldu.

Kısaca bankaların TL bulmaya çalıştıkları, ama buldukları TL'yi de nereye nasıl vereceklerine henüz karar veremedikleri anlaşılıyor.

Piyasalarımızın ne kadar ilginç fiyatlandırmalar yaptıklarını veya yapmak zorunda kaldıklarını anlamış olur muyuz?

Mevduat faizinin kredi faizinin üzerine çıktığı yerde borsada da hisseler prim yapabiliyor. Ya da yurtiçinde tek haneye düşen-düşürülen faize karşılık yurtdışına çift haneli faiz ödeyebiliyoruz.

Şunu belirtmemiz gerekir ki, yurtiçi borçlanma ve faiz harcamaları yine yurtiçinde kalmaktadır. Oysa dış borçlanma faizi ülkemizden yabancılara kaynak transferi anlamına gelmektedir.

Şimdi bir başka soruyu soralım: Acaba ülke piyasalarını çarpık fiyatlandırma ile risk artırıcı seviyeye getirerek yabancı borçlanma maliyeti ve yurtdışına servet transferi bilinçli mi yapılmaktadır?

İNEK PİYASASI ÇÖKTÜ

Bu piyasa hakkında son aylarda defalarca yazılar yazdım. Durum özetle şöyleydi: Çiğ süt fiyatını devlet düşük ilan etti. Zarar eden besiciler süt ineklerini kesime yolladı. Aynı zaman içerisinde et inekleri de kesime gidiyordu.

Çiğ süt fiyatları düşük tutulduğundan süt ve süte bağlı ürün fiyatları görece düşük kaldı. Yine fazladan ineğin kesime gönderilmesi nedeniyle et fiyatları da düşük kaldı... Ne zaman ki süt ineği ve et ineği azaldı işte orada piyasa patladı.

TÜİK Eylül ayı süt verilerini paylaştı. Buna göre toplanan inek sütü yüzde -4,4 azaldı. Yılın ilk 9 ayı itibari ile süt üretimindeki düşüş yüzde -2,7'ye ulaştı.

Ve ne mi oldu?

Tarihte ilk kez süte bağlı ürün olan peynir fiyatı et fiyatını geçti.

Müdahaleci piyasaların bir süre sonra varacağı yer bellidir. Aslında bunu en iyi Prof. Dr. Tansu Çiller biliyor. Kendisi ekonomi profesörü olarak ülke ekonomisini çökertmeyi başarmış biridir.

Daha kime ve neye laf anlatalım ki... Herkes yaşayıp görmek zorunda mı?

Biz de film gibi izleyip duruyoruz... Afiyet olsun.

22 Kasım 2022, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Kara harekâtı kaçınılmaz

Yakın tarihin en büyük hava harekâtı ertesinde PKK/YPG terör örgütü, Gaziantep'in Karkamış ilçesine roketli saldırılar gerçekleştirdi. Bu saldırılarda bir öğretmen ile 5 yaşındaki bir çocuk yaşamını yitirdi. Türkiye bu saldırılara anında cevap verdi. Şimdi herkesin aklında "**Kara harekâtı ne zaman başlayacak?**" sorusu var.

Bu soru Katar'dan dönen Cumhurbaşkanı **Erdoğan'a** da soruldu. **Erdoğan, "Kara harekâtı kaçınılmaz ama zamanı belirsiz"** dedi. Türkiye'nin içinde bulunduğu ikilem işte bu kara harekâtı ile özetlenebilir.

Çünkü Türkiye'ye karşı eğitilen ve donatılan PKK/PYD, ABD'nin bölgedeki bir çeşit aparatı durumunda. ABD, terör örgütü üzerinden bölgede varlığını korumaya çalışıyor. Türkiye bir kara harekâtı gerçekleştirdiğinde kaçınılmaz şekilde ABD ile karşı karşıya gelecek.

Demeçlerden anlaşıldığı kadarıyla ABD'nin ne bu bölgeden çekilmeye ne de Yunanistan'ı Türkiye'ye karşı kışkırtmaya dönük davranışlarından vazgeçmeye niyeti var.

Yani kaderin ağırları bir şekilde **Amerika ile Türkiye'yi günün birinde karşı karşıya getirecek**. Düşük de olsa bir ihtimal var: ABD'nin Afganistan'da da olduğu gibi çekilmeye karar vermesi. Ancak bu ihtimal uzak görünüyor.

Bu arada ABD, Ukrayna'yı barışa davet eden açıklamalar yapmaya başladı. Ukrayna'da çamura saplananın Rusya değil, NATO ve ABD olduğu yavaş yavaş ortaya çıkıyor.

Rusya-Ukrayna Savaşı, Avrupa'yı batma noktasına getirdi. Ama Ukrayna'nın komedyen Cumhurbaşkanı **Zelenski**, barış yapmak gibi bir durumun söz konusu olmayacağını söylüyor. Anlaşılan son Ukraynalı ölene kadar kendine verilen rolü oynayacak. Zaten yakın gelecekte Amerika'ya kaçmazsa kendisinin de hayatta kalma ihtimali az görünüyor. Zira Rusya'nın çok büyük bir askeri harekâta başlaması an meselesi olarak görülüyor.

HINCAL'I ÖZLEYECEĞİM

Gazetemizin yazarı ve değerli arkadaşım **Hıncal Uluç**'u 83 yaşında kaybettik. **Hıncal**'ı en son hastanede görmüş ve konuşmuştum. Evde geçirdiği talihsiz kaza sonrasında yaşadığı sağlık sorunları nedeniyle uzun süredir tedavi görüyordu. Tekrar köşesine döneceğini düşünürken ne yazık ki acı haberini aldım. Çok üzgünüm.

Çok çalışkan, çok kararlı uzman bir gazeteciydi. Spor yazıları onu bu alanda öncü yapmıştı. Ayrıca günlük yazılarında siyasetten sanata her alanda düşüncesini açıklardı. Hayat dolu ve yaşamayı çok seven biriydi. Çok özel bir dostumu kaybettim. **Hıncal**'ı özleyeceğim. Kendisine rahmet diliyorum.